

20240641457

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОСПЕКТИ И ОБВРСКИ ЗА ТРАНСПАРЕНТНОСТ ЗА ИЗДАВАЧИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ(*)

Се прогласува Законот за проспекти и обврски за транспарентност за издавачите на хартии од вредност(*),

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 13 март 2024 година.

Бр. 08-1948/1
13 март 2024 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
Јован Митрески, с.р.

ЗАКОН ЗА ПРОСПЕКТИ И ОБВРСКИ ЗА ТРАНСПАРЕНТНОСТ ЗА ИЗДАВАЧИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (*)

ДЕЛ ПРВИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат:

- 1) условите и постапката за понуда на хартии од вредност;
- 2) условите и постапката за изработка, одобрување и дистрибуција на Проспектот што се објавува кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примени за тргување на регулиран пазар;
- 3) барањата во врска со обелоденувањето на периодични и тековни информации за издавачот кој успешно реализирал јавна понуда на хартии од вредност со Проспект кој го одобрила Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија и за издавачот чии хартии од вредност се веќе примени за тргување на регулирани пазар и
- 4) надзорот во врска со спроведувањето на овој закон и одмерувањето и изрекувањето на административните мерки во согласност со овој закон.

(2) За сè она што не е уредено со овој закон ќе се применуваат одредбите на Законот за финансиски инструменти, Законот за трговските друштва, Законот за општата управна постапка, Законот за решавање на банките и законите со кои се уредува стечајот, односно инсолвентноста.

* Со овој закон се врши усогласување со:

1) Директивата 2004/109/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот на Европската Унија од 15 декември 2004 година за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар и за изменување и дополнување на Директивата 2001/34/ЕЗ (CELEX бр. 32004L0109), Директивата 2010/73/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за изменување и дополнување на Директивите 2003/71/ЕЗ за проспектот што треба да се објави кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примаат за тргување и 2004/109/ЕЗ за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар (CELEX бр. 32010L0073), Директивата 2010/78/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за изменување и дополнување на Директивите 98/26/ЕС, 2002/87/ЕС, 2003/6/ЕС, 2003/41/ЕС, 2003/71/ЕС, 2004/39/ЕС, 2004/109/ЕС, 2005/60/ЕС, 2006/48/ЕС, 2006/49/ЕС и 2009/65/ЕС во однос на овластувањата на Европскиот надзорен орган (Европска банкарска управа), Европскиот надзорен орган (Европски орган за осигурување и професионални пензии) и Европската супервизорска управа (Европски орган за хартии од вредност и пазари) (CELEX бр. 32010L0078), Директивата 2013/50/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 22 октомври 2013 година за изменување и дополнување на Директивата 2004/109/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени на тргување на регулиран пазар, за изменување и дополнување на Директивата 2003/71/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот за проспектот што треба да се објави кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примаат за тргување и за изменување и дополнување на Директивата на Комисијата 2007/14/ЕЗ која утврдува детални правила за спроведувањето на одредени одредби од Директивата 2004/109/ЕЗ (CELEX бр. 32013L0050) и Директивата 2022/2464/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 14 декември 2022 година за изменување на Регулативата 537/2014, Директивата 2004/109/ЕЗ, Директивата 2006/43/ЕЗ и Директивата 2013/34/ЕУ, во однос на известувањето за корпоративна одржливост (CELEX бр. 32022L2464);

2) Директивата 2007/14/ЕЗ на Комисијата од 8 март 2007 година за утврдување на деталните правила за спроведување одредени одредби од Директивата 2004/109/ЕЗ за усогласување на барањата за транспарентност во однос на информациите за издавачите чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар (CELEX бр. 32007L0014) и

3) Регулативата 2017/1129 на Европскиот Парламент и на Советот на Европската Унија од 14 јуни 2017 година за проспектот што треба да се објави при јавна понуда на хартии од вредност или при прием на тргување на регулиран пазар и за укинување на Директивата 2003/71/ЕЗ (CELEX бр. 32017R1129), Регулатива 2019/2115 на Европскиот Парламент и на Советот на Европската Унија од 27 ноември 2019 година за изменување и дополнување на Директивата 2014/65/ЕУ и Регулативите 596/2014 и 2017/1129 во однос на промовирањето на користењето на пазарите за раст на МСП (CELEX бр. 32019R2115), Регулативата 2020/1503 на Европскиот парламент и на Советот на Европската Унија од 7 октомври 2020 година за европски даватели на услуги за групно финансирање за бизнис и изменување на Регулативата 2017/1129 и Директивата 2019/193/ЕУ (CELEX бр. 32020R1503) и Регулативата 2021/337 на Европскиот парламент и на Советот на Европската Унија од 16 февруари 2021 година за изменување и дополнување на Регулативата 2017/1129 во однос на проспектот за наплата на ЕУ и насочените прилагодувања за финансиските посредници и Директивата 2004/109/ЕЗ во однос на употребата на единствениот формат за електронско известување за годишни финансиски извештаи, за поддршка на закрепнувањето од кризата COVID-19 (CELEX бр. 32021R0337).

(3) Одредбите од овој закон не се однесуваат на хартиите од вредност кои во согласност со одредбите на Законот за Народната банка на Република Северна Македонија, се издаваат за монетарни цели.

Цел на законот

Член 2

Целта на овој закон е да се обезбеди довербата на инвеститорите и стабилноста на пазарот преку создавање на потребни услови за заштита на инвеститорите и за развој на транспарентен, фер и ефикасен пазар на капитал.

ГЛАВА II ДЕФИНИРАЊЕ НА ПОИМИ

Дефиниции

Член 3

(1) Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) **„Акција“** е хартија од вредност во која е претставен дел од основната главнина на друштвото и која носи права согласно со Законот за трговските друштва;

2) **„Акционер“** за целите на Дел четврти од овој закон е секое физичко или правно лице основано со закон, кое поседува, директно или индиректно:

1. акции на издавачот во свое име и за своја сметка;

2. акции на издавачот во свое име, но за сметка на друго физичко или правно лице и

3. потврда за депонирани хартии од вредност во кој случај носителот на потврдата за депонирани хартии од вредност се смета за акционер на основните акции претставени со потврда за депонирани хартии од вредност;

3) **„Банка (кредитна институција)“** е институција дефинирана во законот што ја уредува работата на банките или кредитните институции;

4) **„Барање за одобрение“** е барање за одобрување на приватна понуда или барање за одобрување на Проспект за јавна понуда на хартии од вредност, кое се доставува до Комисијата за надзор на пазарот на капитал од страна на издавачот на хартии од вредност;

5) **„Група“** се однесува на правно самостојни трговски друштва во која определено трговско друштво (матично друштво) има контрола над едно или повеќе трговски друштва (друштва ќерки, односно зависни друштва) и се состои од матичното друштво, неговите друштва ќерки, односно зависни друштва, друштвата во кои матичното друштво или неговите друштва ќерки се поврзани преку учество во основната главнина, а исто така и друштвата кои се поврзани со друштва од групата преку контрола или се контролирани од исто друштво што е вклучено во групата;

6) **„Група“** за целите на Дел четврти од овој закон е матично друштво и сите негови подружници;

7) **„Нематеријализирана форма“** е облик на финансиските инструменти само како запис во електронски облик;

8) **„Деривативен инструмент“** е деривативен финансиски инструмент како што се опции, фјучерси, свопови, форвард договори и други договори како што се дефинирани во Законот за финансиски инструменти;

9) **„Должнички хартии од вредност“** се несопственички хартии од вредност, односно обврзници или други форми на преносливи секјуритизирани долгови согласно со Законот за финансиски инструменти, со исклучок на хартии од вредност кои се еднакви на акции во друштва кои, доколку се конвертираат или ако правата содржани во нив се остварат, ќе доведат до право да стекнат акции или хартии од вредност еднакви на акциите;

10) **„Матично друштво“** за целите на Дел четврти од овој закон е кое било трговско друштво кое е потребно да изготви консолидирани финансиски извештаи и консолидиран годишен извештај согласно со закон, поради тоа што контролира директно или индиректно една или повеќе подружници;

11) **„Друштва во раст“** се издавачи кои се мали и средни претпријатија, односно друштвата уредени со членот 41 став (1) од овој закон;

12) **„Друштво за управување со отворени и затворени инвестициски фондови“** е правно лице основано согласно со законите со кои се уредува работењето на инвестициските фондови;

13) **„Друштво за управување со приватни инвестициски фондови“** е друштво дефинирано со законите кои го регулираат работењето на инвестициските фондови;

14) **„Електронски средства“** за целите на **„ДЕЛ ЧЕТВРТИ“** од овој закон се средства на електронска опрема за обработка (вклучувајќи и дигитална компресија), складирање и пренос на податоци, употреба на жична комуникација, радио, оптички технологии или кои било други електромагнетни средства;

15) **„Издавач“** е домашно или странско правно лице, вклучувајќи ја и државата, кое издава или предлага да издаде хартии од вредност, а доколку се работи за потврди за депонирани хартии од вредност за издавач се смета издавачот на хартиите од вредност кои се претставени со тие потврди;

16) **„Издавач на државни должнички хартии од вредност“** се следниве издавачи кои издаваат должнички инструменти:

1. Република Северна Македонија, вклучувајќи министерство, агенција и други субјекти кои согласно со законот со кој се уредува јавниот долг може да издаваат хартии од вредност;

2. Европска Унија;

3. странска држава, вклучувајќи министерство, агенција или механизам со посебна намена во државата;

4. во случај на сојузна странска држава, членка на сојузот;

5. механизам со посебна намена за неколку земји-членки на Европската Унија;

6. меѓународна финансиска институција, основана од Република Северна Македонија и две или повеќе земји-членки или од две или повеќе земји-членки чија цел е да се мобилизираат средства и да се додели финансиска помош во корист на своите членови, кои се соочуваат или се загрозиени од сериозни финансиски проблеми или

7. Европската инвестициска банка;

17) **„Издавач од трета земја“** е издавач основан во земја која не е Република Северна Македонија ниту земја-членка на Европската Унија;

18) **„Иницијална јавна понуда“** е првата јавна понуда на хартии од вредност објавена од акционерско друштво или јавна понуда објавена при преобразба на друштво со ограничена одговорност или друштво со ограничена одговорност од едно лице во акционерско друштво;

19) **„Инструменти на пазарот на пари“** се инструменти кои вообичаено се тргуваат на пазар на пари и имаат вредност која може точно и прецизно да биде утврдена во секое време кои не се деривативи и кои имаат доспевање не подолго од 397 дена од денот на издавањето, како што се државни записи, сертификати за депозит и комерцијални записи освен инструменти за плаќање;

20) **„Јавна понуда“** е комуникација со лица во каква било форма и преку какви било средства, со која се презентираат доволно информации за условите на понудата и хартиите од вредност кои се нудат на јавноста, со цел да му се овозможи на инвеститорот да одлучи дали да купи или да запише хартии од вредност. Оваа дефиниција, исто така, се применува за издавање на хартии од вредност преку инвестициски друштва со одбрение

за вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност со или без задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност;

21) **„Квалификувани инвеститори“** се физички или правни лица кои ги исполнуваат критериумите за професионални вложувачи од членот 91 во Законот за финансиски инструменти и физички или правни лица кои, на барање, добиваат статус на професионални вложувачи согласно со членот 93 од Законот за финансиски инструменти;

22) **„Клучни информации“** се суштински и соодветно структурирани информации кои треба да им се обезбедат на инвеститорите, со цел да им се овозможи да ја разберат природата и ризиците на издавачот, гарантот и хартиите од вредност кои им се нудат или се примени за тргување на регулираниот пазар. Клучните информации мора да ги содржат следниве елементи:

1. краток опис на ризиците поврзани со и основните карактеристики на издавачот и гарантот, вклучувајќи ги и средствата, обврските и финансиската состојба;

2. краток опис на ризикот поврзан со соодветната хартија од вредност и основните карактеристики на вложувањето во таа хартија од вредност, вклучувајќи ги и сите права кои се поврзани со хартиите од вредност;

3. општи услови на понудата, вклучувајќи ги и проценетите трошоци на товар на инвеститорот од страна на издавачот или понудувачот;

4. детали за прием за тргување на регулиран пазар и

5. причини за понудата и намената на средствата;

23) **„Комисија за надзор на пазарот на капитал“** е регулаторно тело со јавни овластувања основано согласно со Законот за финансиски инструменти;

24) **„Контролирано друштво“** е секое правно лице:

1. во кое физичко лице или правно лице има мнозинство во правата на глас или

2. во кое физичко лице или правно лице има право да именува или да менува мнозинство од членовите на органот на управување и надзор и е во исто време акционер или содружник на односното друштво, вклучувајќи ги и правата на кое било друго друштво контролирано од страна на акционерот и на секое едно физичко или правно лице кои дејствуваат или во свое име или во име на акционерот или на кое било друго друштво контролирано од страна на акционерот или

3. во кое физичко лице или правно лице е акционер или содружник и сам го контролира поголемиот дел од правата на глас на акционерите или на содружниците, соодветно, врз основа на договор склучен со другите акционери или содружници на односното друштво или

4. над кое физичко лице или правно лице може да наметне или наметнува доминантно влијание или контрола;

25) **„Краткорочна хартија од вредност“** е хартија од вредност чиј рок на достасување е пократок од една година од денот на издавањето;

26) **„Медиуми“** се субјекти специјализирани за брзо електронско обелоденување – публикување на финансиски информации во јавноста на територијата на Република Северна Македонија;

27) **„Мултилатерална платформа за тргување“** е мултилатерален систем со кој управува инвестициско друштво или пазарен оператор, кој овозможува спојување на интересите за купување и продавање на финансиски инструменти на трети страни во самиот систем и во согласност со неговите правила, на начин кој доведува до склучување на договори согласно со Законот за финансиски инструменти;

28) **„Несопственички хартии од вредност“** се сите хартии од вредност кои не се сопственички хартии од вредност;

29) **„Инвестициско друштво“** е правно лице чијашто примарна дејност е давање на една или повеќе инвестициски услуги на трети лица и/или извршување на една или повеќе инвестициски активности на професионална основа согласно со Законот за финансиски инструменти;

30) **„Обезбедени обврзници“** се долгорочни должнички хартии од вредност кои се обезбедени со недвижен имот на издавачот, кој ќе се продаде за да се исплатат обврските кон имателите на обезбедени обврзници во случај издавачот да не може да ги исплати обврските кон имателите на обезбедени обврзници;

31) **„Одобрение за јавна понуда“** е позитивен поединечен правен акт на Комисијата донесен како резултат на проверка на комплетноста, конзистентноста и разбирливоста на информациите содржани во Проспектот;

32) **„Одобрение за приватна понуда“** е позитивен поединечен правен акт на Комисијата за надзор на пазарот на капитал донесен врз основа на информациите и документацијата кои се поднесуваат при барањето за одобрение на приватна понуда на хартии од вредност согласно со овој закон;

33) **„Организирана платформа за тргување“** е мултилатерален систем кој не е регулиран пазар или мултилатерална платформа за тргување и во кој интересите на трети страни за купување и продажба на обврзници, структурирани финансиски производи, емисиони квоти или деривативни инструменти може да бидат во интеракција во самиот систем на начин кој доведува до склучување на договор согласно со Законот за финансиски инструменти;

34) **„Основен проспект“** значи Проспект за несопственички хартии од вредност кој е во согласност со членот 35 од овој закон и по избор на издавачот и конечните услови на понуда;

35) **„Отворен инвестициски фонд“** за целите на Дел трети од од овој закон, е инвестициски фонд дефиниран согласно со законот кој го уредува работењето на инвестициските фондови;

36) **„Период на понуда“** е временски период во кој потенцијалните инвеститори може да запишат и уплатат хартии од вредност од понудата;

37) **„Подружница“** е друштво контролирано од страна на матично друштво, вклучувајќи и која било подружница на крајното друштво мајка;

38) **„Поддржувач на пазар“** е лице кое континуирано настапува на финансиските пазари како лице кое има намера да тргува за сопствена сметка, такашто купува и продава финансиски инструменти користејќи сопствени средства, по цени кои самостојно ги утврдува во рамки утврдени со актите на пазарниот оператор согласно со Законот за финансиски инструменти;

39) **„Понудувач“** е правно или физичко лице кое нуди хартии од вредност на јавноста;

40) **„Потврда за депонирана хартија од вредност“** е онаа хартија од вредност која е пренослива на пазарот на капитал и која означува сопственост над хартија од вредност на странски издавач која е примена за тргување на регулиран пазар и се тргува независно од хартиите од вредност на странскиот издавач;

41) **„Приватна понуда“** е понуда за запишување и уплата на хартии од вредност која исполнува најмалку еден од условите од членот 20 од овој закон;

42) **„Преносливи хартии од вредност“** се видови на хартии од вредност кои се преносливи на пазарот на капитал, освен инструментите за плаќање, согласно со Законот за финансиски инструменти;

43) **„Проспект“** е писмен документ кој ги содржи сите релевантни информации и податоци кои му овозможуваат на инвеститорот на хартии од вредност да изврши проценка на правниот статус на издавачот, финансиската состојба и деловното работење, за инвестицискиот ризик и за правата кои произлегуваат од понудените хартии од вредност, изработен, објавен и одобрен согласно со овој закон;

44) **„Работни денови“** во смисла на овој закон се работни денови со исклучок на сабота, недела, како и државните празници утврдени согласно со закон;

45) **„Растечки пазар на мали и средни претпријатија“** е мултилатерална платформа за тргување која е регистрирана како растечки пазар на мали и средни претпријатија согласно со Законот за финансиски инструменти;

46) **„Регулиран пазар“** е мултилатерален систем организиран и/или управуван од пазарен оператор, кој во рамките на системот врши спојување или го олеснува спојувањето на понудите за купување и понудите за продажба на финансиски инструменти на повеќе заинтересирани трети лица во рамките на системот и во согласност со неговите недискрециони правила, на начин кој доведува до склучување на договори во врска со финансиските инструменти кои се примени за тргување согласно со неговите правила, кој има добиено одобрение за работа од Комисијата и постојано функционира согласно со Законот за финансиски инструменти;

47) **„Регулирани информации“** се сите информации кои издавачот или кое било друго лице кое има поднесено барање за прием на финансиски инструменти за тргување на регулиран пазар без согласност на издавачот, треба да ги обелодени согласно со Дел четврти од овој закон и Глава X од Законот за финансиски инструменти;

48) **„Реклама“** е комуникација со следниве две карактеристики:

1. се однесува на специфична јавна понуда на хартии од вредност или за прием на тргување на регулиран пазар и

2. има за цел специфично промовирање на потенцијално запишување или стекнување на хартии од вредност;

49) **„Рекламирање“**, за потребите на Дел трети, Глава VI од овој закон е објава во јавноста за конкретната понуда на хартии од вредност или за приемот за тргување на регулиран пазар, а со цел конкретно да се промовира потенцијалното запишување или стекнување на хартии од вредност;

50) **„Сериски хартии од вредност“** се сите хартии од вредност издадени во исто време, од ист издавач и кои даваат исти права и обврски на сите сопственици;

51) **„Сопствени акции“** се акции издадени од акционерското друштво коишто ги стекнува по различни основи и при што правата содржани во тие акции мируваат согласно со Законот со кој се регулираат трговските друштва;

52) **„Сопственички хартии од вредност“** се акции и други преносливи хартии од вредност еднакви на акции во акционерски друштва или командитни друштва со акции, како и кој било друг вид на преносливи хартии од вредност кои даваат право на стекнување со која било од горенаведените хартии од вредност, како последица на нивната конверзија или реализацијата на правата содржани во нив, под услов хартиите од вредност кои даваат право на стекнување на хартии од вредност да се издадени од издавачот на основните акции или од субјект кој припаѓа на групата на наведениот издавач;

53) **„Траен медиум“** е поим дефиниран во Законот за финансиски инструменти;

54) **„Удели на отворени инвестициски фондови“** за целите на Дел трети од овој закон, се финансиски инструменти издадени од отворени инвестициски фондови, кои ги содржат правата на инвеститорите во таквиот фонд сразмерно на уплатените средства во фондот;

55) **„Финансиски инструменти“** се оние инструменти кои се дефинирани во Законот за финансиски инструменти;

56) **„Хартии од вредност“** се преносливи хартии од вредност како што е дефинирано во точката 42) на овој член, со исклучок на инструментите на пазарот на пари како што е дефинирано во точка 19) на овој член кои имаат рок на доспевање пократок од 397 дена;

57) **„Хартии од вредност издадени континуирано, односно повеќекратно“** се должнички хартии од вредност од ист издавач издадени под исти услови, односно најмалку две одделни јавни понуди на хартии од вредност од ист вид и/или класа;

58) **„Веднаш и без одлагање“** е преземање на некое дејство или работа не подоцна од наредниот работен ден од денот кога се случил настанот;

59) **„ЕСМА“** (анг. ESMA – European Securities and Markets Authority) е Европски регулаторен орган за хартии од вредност и пазари на капитал;

60) **„Земја-членка“** е држава членка на Европската Унија;

61) **„Трета земја“** е држава која не е земја членка на Европската Унија;

62) **„Матична земја-членка“** е државата во која издавачот има регистрирано седиште и

63) **„Земја-членка домаќин“** е државата во која хартиите од вредност се продаваат по пат на јавна понуда, односно во која е побаран прием за тргување на регулиран пазар, а која е различна од матичната држава на издавачот.

ГЛАВА III ПОСТАПУВАЊЕ НА КОМИСИЈАТА

Водење на управна постапка

Член 4

(1) Во водењето на постапката на Комисијата за надзор на пазарот на капитал (во натамошниот текст: Комисијата) се применуваат одредбите од овој закон.

(2) Доколку во овој закон не е поинаку уредено, во постапките од ставот (1) на овој член се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка.

Посебна управна постапка

Член 5

(1) Решенијата од овој закон Комисијата ги донесува без претходно изјаснување на странката.

(2) Решенијата на Комисијата се конечни, а против нив може да се поведе управен спор.

(3) Комисијата има обврска изреките на решенијата да ги објави на својата веб-страница.

(4) Тужбата со која се поведува управен спор против решение на Комисијата не го одлага неговото извршување.

(5) Постапката пред Управниот суд кој одлучува по тужбата против решение на Комисијата со која е поведен управен спор согласно со ставот (5) на овој член е итна.

ДЕЛ ВТОРИ

ИЗДАВАЊЕ И ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

ГЛАВА I ИЗДАВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Издавачи на хартии од вредност

Член 6

Хартии од вредност може да бидат издадени од страна на: Министерството за финансии во име на Република Северна Македонија, општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје, акционерските друштва, командитни друштва со акции и други домашни и странски правни лица (во натамошниот текст: издавач) согласно со овој и со друг закон.

Нематеријализирани хартии од вредност

Член 7

(1) Хартиите од вредност се издаваат во нематеријализирана форма и се регистрираат во Регистарот на нематеријализирани хартии од вредност согласно со Законот за финансиски инструменти.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член преносливите хартии од вредност издадени за монетарни цели согласно со членот 1 став (3) од овој закон, се регистрираат во Народната банка на Република Северна Македонија.

Обврски на издавачот

Член 8

Издавачот на хартии од вредност е должен да ги извршува обврските кои произлегуваат од хартиите од вредност, утврдени со актот за издавање согласно со закон.

Номинална вредност и валута на хартиите од вредност

Член 9

(1) Хартиите од вредност имаат номинална вредност.

(2) Номиналната вредност на хартиите од вредност може да биде изразена во денари или во странска валута.

(3) Трансакциите со хартиите од вредност на територијата на Република Северна Македонија се вршат во денари.

(4) Издавањето на хартии од вредност без номинална вредност е забрането.

(5) Хартиите од вредност издадени без номинална вредност се ништовни.

Акт за издавање на хартии од вредност

Член 10

(1) Издавачот при секое издавање на хартии од вредност, е должен да донесе акт за издавање кој во зависност од видот на хартиите од вредност, особено ги содржи следниве податоци:

1. назив на издавачот;
2. видот на хартиите од вредност;
3. целта за која хартиите од вредност се издаваат;
4. родот и класата на акциите;
5. назив на гарантот;
6. серијата на хартиите од вредност;
7. вкупната вредност на емисијата;
8. номиналната вредност на хартиите од вредност;
9. право на глас;
10. начин на исплата на дивиденда;
11. висината на каматната стапка, начинот на пресметување и исплата на истата;
12. висината на главнината и висината на основната главнина на издавачот и процентот на учество на емисијата на должнички хартии од вредност во главнината и во основната главнина;
13. можност за замена со други хартии од вредност, односно можност за претворање во други хартии од вредност;
14. извори на средства од кои ќе се исплатуваат должничките хартии од вредност;
15. начинот и времето на запишување на хартиите од вредност;
16. бројот на хартиите од вредност;
17. начинот и крајниот рок за уплата на запишаните хартии од вредност;
18. право на првенствено купување и рокот на остварување на правото за првенствено купување;
19. начинот на објавување на издавањето на хартиите од вредност;
20. постапка за распределба на хартиите од вредност;
21. правата кои произлегуваат од приоритетните акции
22. идентитетот на познат купувач при приватна понуда на хартии од вредност и
23. продажна цена на хартиите од вредност.

(2) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на актот за издавање на хартии од вредност по видови хартии од вредност.

Вредност на емисијата на хартии од вредност

Член 11

(1) Кога издавач е акционерско друштво или командитно друштво со акции, друштвото може да издава нови акции во неограничен износ во согласност со статутот на друштвото.

(2) Вкупната номинална вредност на издадените должнички хартии од вредност не смее да изнесува повеќе од вредноста на главнината на издавачот или од вредноста на основната главнина на издавачот утврдена во последниот финансиски извештај ревидиран од овластен ревизор, во зависност од тоа кој износ е помал.

(3) Во случај кога емисијата на обврзници или на комерцијални записи е гарантирана од банка (кредитна институција) или од Република Северна Македонија, најголемата вредност на емисијата не смее да го надминува износот на главнината на издавачот и износот на издадената гаранција.

(4) Во случај кога емисијата на обврзници е обезбедена со недвижен имот, најголемата вредност на емисијата не смее да надмине 75% од проценетата вредност на обезбедувањето со недвижниот имот.

Потврда за депонирани хартии од вредност

Член 12

(1) Потврда за депонирани хартии од вредност, која се понудува и продава во Република Северна Македонија претставува доказ за сопственост на една или повеќе обични акции, приоритетни акции или должнички хартии од вредност издадени во странство, со кои се тргува на регулиран пазар во земјите на ОЕЦД или Европската Унија или должнички хартии од вредност издадени или гарантирани од владите на земјите на ОЕЦД или Европската Унија или од Централните банки од тие земји.

(2) Потврдата за депонирани хартии од вредност му дава право на имателот од издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност да бара:

1. исполнување на обврските од хартиите од вредност на кои се однесува потврдата (основните хартии од вредност) и/или

2. за негова сметка да ги остварува правата од основните хартии од вредност спрема издавачот на основните хартии од вредност.

(3) Потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија може да понудува и да продава:

1. издавачот на основните хартии од вредност и/или

2. инвестициско друштво кое има добиено одобрение од Комисијата за вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, со задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност и/или за вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, без задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност.

(4) За понудување, односно продавање на потврда за депонирани хартии од вредност треба да бидат исполнети следниве услови:

1. странските хартии од вредност, за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија треба да бидат издадени во нематеријализирана форма и регистрирани кај овластен депозитар во матичната земја на издавачот;

2. издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност мора да има сметка на хартии од вредност кај овластен депозитар во матичната земја на издавачот на странските хартии од вредност, на која се евидентира правото на сопственост на странските хартии од вредност за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија и

3. издавачот на потврда за депонирани хартии од вредност да достави документ со кој ќе докаже дека на неговата сметка на хартии од вредност од точката 2. на овој став, ќе се запишат ограничувањата за располагање на хартиите од вредност за кои се издава потврда за депонирани хартии од вредност во Република Северна Македонија.

(5) Потврдата за депонирана хартија од вредност се издава како хартија од вредност во нематеријализирана форма и задолжително во своето име ги содржи зборовите: „потврда за депонирана хартија од вредност“.

(6) Издавачот на потврдата за депонирани хартии од вредност е должен да ја извести Комисијата за регистрирање на потврдата за депонирани хартии од вредност кај овластен регистар на нематеријализирани хартии од вредност.

ГЛАВА II ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОБЕЗБЕДЕНИ ОБВРЗНИЦИ

Заеднички застапник на имателите на обезбедените обврзници

Член 13

(1) При издавање на обезбедени обврзници, издавачот на обврзниците задолжително назначува заеднички застапник на имателите на обезбедени обврзници (во натамошниот текст: Заеднички застапник).

(2) Функцијата на заеднички застапник ја врши инвестициско друштво кое има одобрение за вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, со задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност согласно со Законот за финансиски инструменти.

(3) Заедничкиот застапник ги застапува интересите на имателите на обезбедени обврзници при остварување на нивните права кои произлегуваат од договорот за залог на недвижниот имот кој се дава како обезбедување на издадените обврзници.

(4) За вршење на функцијата на заеднички застапник, застапникот наплатува надоместок изразен како процент од вкупната вредност на издадените обврзници, кој паѓа на товар на издавачот на обезбедените обврзници.

Договор меѓу издавачот на обезбедени обврзници и заедничкиот застапник

Член 14

(1) Издавачот на обезбедени обврзници е должен да склучи договор за застапување на идните иматели на обезбедени обврзници со заедничкиот застапник (во натамошниот текст: договор за застапување).

(2) Со договорот за застапување од ставот (1) на овој член се регулираат меѓусебните права и обврски на издавачот на обезбедени обврзници и заедничкиот застапник при застапување на имателите на обезбедени обврзници.

(3) Договорот од ставот (1) на овој член се склучува во писмена форма и особено содржи:

1. елементи на обврзниците (вкупната вредност на емисијата на обврзницата, опис и цел на емисијата, издавач на обврзницата, рок на доспевање на обврзницата, емисија со која се издава, каматна стапка, начинот на пресметување на каматната стапка, место на запишување и на тргување на обврзницата);

2. овластување на заедничкиот застапник да покренува постапки во име и за сметка на имателите на обврзниците заради остварување на нивните права и обврски;

3. податоци за видот на обезбедувањето (број на договорот од ставот (1) на овој член, датум на регистрирање на договорот во соодветниот регистар, страни во договорот за залог, временски период за кој се однесува обезбедувањето и вредност на обезбедувањето);

4. податоци за видот на осигурувањето, доколку недвижниот имот е осигуран;

5. надоместок за заедничкиот застапник согласно со членот 13 став (4) од овој закон;

6. утврдување на надлежен суд во случај на спор меѓу издавачот на обврзницата и заедничкиот застапник;

7. трошоците за реализација на договорот за залог;

8. рокови за започнување на постапката за реализирање на договорот за залог во случај на неплаќање на главницата и договорената камата во предвидениот рок и

9. заштита од евикција.

(4) Со купувањето на обезбедените обврзници, имателот на обврзниците се смета дека го прифаќа договорот од ставот (1) на овој член.

Одговорности на издавачот на обезбедени обврзници

Член 15

(1) Издавачот на обезбедени обврзници е должен да изврши упис на залогот над недвижниот имот во соодветниот регистар согласно со Законот за договорен залог.

(2) Недвижниот имот даден како обезбедување, издавачот на обврзниците не може да го користи за намирување на неговите обврски кон други доверители и кое било трето лице не може да остварува права или да намирува обврски од тој имот.

(3) Во периодот од издавањето до рокот на достасување на обезбедените обврзници, издавачот е должен:

1. да ја одржува проценетата вредност на недвижниот имот даден како обезбедување,
2. доколку вредноста на недвижниот имот даден како обезбедување отстапува од почетната проценета вредност на имотот, да обезбеди дополнителен имот до износ кој ќе биде доволен за покривање на побарувањата на имателите на обезбедените обврзници и истиот да го запише во соодветниот регистар согласно со Законот за договорен залог и
3. да го известува заедничкиот застапник за секоја промена во вредноста на недвижниот имот даден како обезбедување.

Права и обврски на заедничкиот застапник

Член 16

(1) Заедничкиот застапник ги застапува имателите на обезбедени обврзници и во нивно име се јавува во улога на потписник при склучување на договорот за залог со издавачот на обврзниците.

(2) Во случај издавачот да не ги исполни навреме своите обврски за исплата на рати или за исплата на камати или за исплата на рати и камати за издадените обезбедени обврзници кон имателите на обврзници во роковите утврдени во актот за издавање и договорот од членот 14 од овој закон, заедничкиот застапник на барање на кој било имател на обезбедените обврзници започнува постапка за реализација на договорот за залог пред извршител, со што обврзницата предвреме достасува.

(3) Реализација на договорот за залог и наплатата на побарувањата на имателите на обврзници се врши согласно со Законот за извршување.

Бришење на недвижниот имот - предмет на обезбедување од регистарот

Член 17

(1) Во случај на издавање на обезбедени обврзници по пат на јавна понуда, доколку понудата е неуспешна, издавачот го брише залогот над недвижниот имот даден како обезбедување од соодветниот регистар по добиено полноважно откажување од заедничкиот застапник согласно со Законот за договорен залог.

(2) По исполнување на обврските на издавачот за исплата на рати и камати за издадените обезбедени обврзници кон имателите на обврзниците, издавачот го брише недвижниот имот даден како обезбедување од соодветниот регистар по добиено полноважно откажување од заедничкиот застапник согласно со Законот за договорен залог.

ГЛАВА III ПОНУДА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Барање за одобрение

Член 18

Понуда на хартии од вредност се врши по претходно добиено одобрение од Комисијата на барањето за одобрување на приватна понуда од членот 21 од овој закон или на барањето за одобрување на проспектоот за јавна понуда на хартии од вредност, согласно со одредбите од Дел трети од овој закон.

Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата

Член 19

Одредбите од членовите 20 и 21, како и одредбите од Дел трети од овој закон не се применуваат за:

1. хартиите од вредност кои ги издава или за кои гарантира Република Северна Македонија, единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје;
2. хартиите од вредност кои се издаваат врз основа на постапката на трансформација на една форма на правно лице во акционерско друштво или командитно друштво со акции, под услов износот на основната главнина на субјектот да остане непроменет и сите иматели на хартии од вредност да добијат пропорционален износ на новоиздадените акции;
3. хартиите од вредност издадени при симултано основање на акционерско друштво или командитно друштво со акции;
4. краткорочни хартии од вредност и
5. поделба или спојување на акции во одреден сооднос, каде што основната главнина останува непроменета.

ГЛАВА IV ПРИВАТНА ПОНУДА

Приватна понуда

Член 20

Приватна понуда е понуда за запишување и уплата на хартии од вредност која исполнува најмалку еден од следниве услови:

1. се однесува на помалку од 20 лица, поединечно идентификувани во актот за издавање на хартии од вредност;
2. се однесува само на квалификувани инвеститори;
3. се однесува на инвеститори кои се стекнуваат со хартии од вредност во вкупен износ од најмалку 6.000.000 денари, по инвеститор, за секоја одделна понуда;
4. се однесува на хартии од вредност чија поединечна номинална вредност изнесува најмалку 6.000.000 денари;

5. вкупниот износ е помал од 1.500.000 денари, кој износ се пресметува за период од 12 месеци;

6. во случај на зголемување на основната главнина од средствата на друштвото, а особено кога акции кои се нудат се доделени или ќе бидат доделени бесплатно на постојните акционери за дивиденди исплатени во форма на акции од истата класа како акциите за кои се исплаќа дивиденда, под услов таквите акции да се од иста класа како акциите веќе примени за тргување на истиот регулиран пазар;

7. во случај на условно зголемување на основната главнина, а особено кога:

- доверителите на друштвото можат да го остварат правото на замена на конвертибилните обврзници со акции на друштвото и правото на првенство за запишување на новите акции коишто друштвото ќе ги издаде,

- подготовка за присоединување и

- постоечки или поранешни вработени, извршни членови на одборот на директори, на управниот одбор, односно на управителот на друштвото и на членовите на овие органи на друштвата поврзани со него, може да го остварат правото на стекнување акции под услов друштвото да има стварно седиште или регистрирано седиште во Република Северна Македонија и

8. во случај на заем што се трансформира во влог во друштвото во постапка на зголемување на основната главнина на друштвото кога заемот е даден од страна на единствениот акционер на друштвото.

Постапка за реализација на приватна понуда

Член 21

(1) Издавачот е должен пред реализација на приватна понуда на хартии од вредност да добие одобрение од Комисијата по претходно доставено барање. Секое друго лице, освен издавачот кој е странка во постапката, нема правен интерес во постапката за реализација на приватна понуда и не се смета за странка.

(2) Комисијата издава одобрение за приватна понуда на хартии од вредност откако ќе утврди дека се исполнети следниве услови:

1. понудата претставува исклучок од обврската за објавување Проспект, при што издавачот претходно ја известил Комисијата за користење на исклучокот за објавување на Проспект од членот 28 од овој закон;

2. надлежен орган на издавачот донел акт за издавање на хартии од вредност и

3. доставено е предлог соопштение до јавноста за издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда.

(3) Комисијата донесува решение по барањето за одобрување на приватна понуда во рок од 10 календарски дена од денот на комплетирање на барањето од ставот (1) на овој член.

(4) Хартиите од вредност, кои се предмет на приватна понуда се уплатуваат, односно се регистрираат во рок од 15 календарски дена од денот на приемот на решението од ставот (3) на овој член.

(5) Издавачот е должен, најдоцна во рок од седум календарски дена од денот на регистрирањето на хартиите од вредност во овластениот регистар на хартии од вредност да ја известил Комисијата и јавноста за реализација на емисијата.

(6) Издавачот може да изврши приватна понуда на хартии од вредност согласно со одредбите на овој закон, по еден ист основ согласно со членот 20 од овој закон, само еднаш во текот на една календарска година, освен кога тоа се прави по налог или барање на надлежен орган согласно со закон.

(7) Надоместоците за разгледување и одлучување по барањето за издавање одобрение паѓаат на товар на издавачот согласно со Тарифникот на Комисијата од членот 416 од Законот за финансиски инструменти.

(8) Комисијата ги пропишува формата и содржината на барањето за одобрување на приватна понуда од ставот (1) на овој член и документите што се поднесуваат кон барањето за исполнување на условите од ставот (2) на овој член, како и формата и содржината на известувањето од ставот (5) на овој член.

Исклучоци за кои не е потребно одобрение од Комисијата за приватната понуда

Член 22

(1) Издавањето на хартии од вредност по пат на приватна понуда, кога вредноста на емисијата не надминува 1.500.000 денари се врши без одобрение од Комисијата.

(2) Издавачот на хартии од вредност од ставот (1) на овој член е должен да ја известува Комисијата за таквата понуда и да го достави до Комисијата актот на издавање за хартиите од вредност, како и да објави соопштение во јавноста во врска со оваа понуда.

(3) Издавачот може да издаде хартии од вредност без одобрение од Комисијата согласно со ставот (1) на овој член само еднаш на секои две календарски години.

(4) Комисијата ја пропишува содржината на известувањето од ставот (2) на овој член.

ДЕЛ ТРЕТИ ПРОСПЕКТ

ГЛАВА I ОБВРСКА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ

Обврска за објавување на проспект

Член 23

(1) Јавна понуда на хартии од вредност или прием на хартии од вредност за тргување на регулиран пазар во Република Северна Македонија се врши врз основа на претходно објавен проспект согласно со овој закон.

(2) Проспектот се објавува само по претходно добиено одобрение од страна на Комисијата.

(3) Секоја јавна понуда на хартии од вредност издадена без претходно одобрение од Комисијата и без претходно објавен Проспект е ништовна.

(4) Проспектот за јавната понуда којшто е одобрен од Комисијата и кој е објавен согласно со одредбите од членот 53 од овој закон, може да се користи при прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар, под услов истиот да биде важечки согласно со одредбите од членот 39 од овој закон.

ГЛАВА II ИСКЛУЧОЦИ ОД ОБВРСКАТА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ

Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови на хартии од вредност

Член 24

(1) Обврската за објавување на Проспект не се однесува на следниве видови хартии од вредност:

1. удели издадени од отворените инвестициски фондови;

2. должнички хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија, од единиците на локалната самоуправа и од Градот Скопје, од меѓународни тела во кои Република Северна Македонија е членка;

3. должнички хартии од вредност издадени од земји-членки на Европската Унија, нивните регионални или единици на локалната самоуправа, од јавните меѓународни тела во кои членуваат една или повеќе земји-членки на Европската Унија, од страна на Европската централна банка или од страна на централните банки на земјите-членки на Европската Унија;

4. учество во капиталот на централните банки на земјите-членки на Европската Унија;

5. хартии од вредност безусловно и неотповикливо гарантирани од Република Северна Македонија или од страна на единиците на локалната самоуправа;

6. хартии од вредност безусловно и неотповикливо гарантирани од земји-членки на Европската Унија и нивните регионални или единици на локалната самоуправа;

7. хартии од вредност издадени од страна на здруженија на граѓани со правен статус или непрофитни организации регистрирани согласно со закон во Република Северна Македонија, со цел да ги стекнат средствата потребни за остварување на нивните непрофитни цели и

8. хартии од вредност издадени од страна на здруженија на граѓани со правен статус или непрофитни организации, регистрирани согласно со закон во земји-членки на Европската Унија.

(2) Обврските од овој дел покрај случаите утврдени од ставот (1) на овој член, не се применуваат и во случај на јавна понуда на хартии од вредност чиј вкупен износ на понудата во рамки на Европската Унија е помал од 61.500.000 денари во период од 12 месеци.

(3) Обврските од овој дел не се применуваат и на понуда во износ до 61.500.000 денари во случај кога како издавач се јавува друштво чии акции се примени на растечкиот пазар за мали и средни претпријатија согласно со Законот за финансиски инструменти, а кои објавуваат Проспект во поедноставена форма пропишан од пазарниот оператор на чиј пазар се примени акциите на тој издавач и кој ги содржи најмалку информациите и податоците од членот 40 од овој закон.

Исклучоци од обврската за објавување на проспект по видови понуди на хартии од вредност

Член 25

(1) По исклучок на членот 23 од овој закон, Проспект не се објавува во случај на следниве видови понуди на хартии од вредност:

1. понуда на хартии од вредност која се однесува само на квалификувани инвеститори;

2. понуда на хартии од вредност која се однесува на помалку од 20 физички или правни лица кои не се квалификувани инвеститори;

3. понуда на хартии од вредност упатена на инвеститори кои се стекнуваат со хартии од вредност во вкупен износ од најмалку 6.000.000 денари по инвеститор за секоја одделна понуда;

4. понуда на хартии од вредност чија поединечна номинална вредност изнесува најмалку 6.000.000 денари;

5. акции издадени во замена за акции од ист род и класа како веќе издадените акции, доколку со емисијата на новите акции не се зголемува основната главнина;

6. хартии од вредност кои се понудени како замена во постапка за преземање, под услов на јавноста да и биде достапен документ кој содржи информации, со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон и

7. хартии од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат во постапка на спојување, присоединување или поделба, под услов на јавноста да ѝ биде достапен документ кој содржи информации со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

8. акции кои се доделуваат на постојните акционери наместо исплата на дивиденда во пари, а се од ист род како и акциите кои го даваат правото на исплата на таа дивиденда, под услов да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на овие акции, како и причините и податоците за оваа понуда и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

9. хартиите од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат на постојните или поранешните директори или вработени од страна на нивниот работодавач или од страна на поврзано друштво под услов, да биде достапен документ кој содржи информации за бројот и карактеристиките на хартиите од вредност, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на акциите и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

10. понуда на хартии од вредност во случај на заем што се трансформира во влог во друштвото во постапка на зголемување на основната главнина на друштвото кога заемот е даден од страна на единствениот акционер на друштвото;

11. должнички хартии од вредност издадени континуирано или повеќекратно од страна на банки (кредитни институции), каде што вкупниот износ на понудата е помал од 4.600.000.000 денари по банка (кредитна институција), кој се пресметува за период од 12 месеци под услов тие хартии од вредност:

- да не се субординирани, конвертибилни или заменливи и
- да не даваат право на запишување или стекнување на други видови на хартии од вредност и да не се поврзани со деривативни инструменти.

(2) Комисијата ги пропишува информациите кои треба да ги содржи документот од ставот (1) точки 6, 7, 8 и 9 на овој член.

Исклучоци од обврската за објавување на проспект при прием на тргување на регулиран пазар

Член 26

(1) По исклучок од членот 23 од овој закон Проспект не се објавува при прием за тргување на регулиран пазар на:

1. хартии од вредност издадени од ист издавач и од ист род и класа како и хартиите од вредност кои веќе се примени за тргување на ист регулиран пазар, под услов во временски период од 12 месеци тие да претставуваат помалку од 20% од бројот на хартии од вредност кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар;

2. акции кои произлегуваат од конверзија или замена со други хартии од вредност или со остварување на права од други хартии од вредност, доколку таквите акции се од ист род и класа како акциите кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, под услов акциите, во временски период од 12 месеци, да претставуваат помалку од 20% од бројот на акции од истиот род и класа кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар;

3. акции издадени како замена за акции од ист род и класа кои веќе се примени за тргување на ист регулиран пазар, доколку издавањето на таквите акции не вклучува какво било зголемување на основната главнина;

4. хартии од вредност кои се понудени како замена за акции во постапка за преземање, под услов на јавноста да и биде достапен документ издаден од преземаачот кој содржи информации за трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

5. хартии од вредност кои се нудат, се доделуваат или треба да се доделат во постапка на спојување, присоединување или поделба, под услов на јавноста да и биде достапен документ издаден од субјектите кои ја вршат статусната промена кој содржи информации со кои се опишува трансакцијата и нејзиното влијание на издавачот и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

6. акции понудени, доделени или кои ќе бидат бесплатно доделени на постојните акционери и дивиденди исплатени во форма на акции од истата класа, како и акциите на кои се однесуваат таквите исплати на дивиденди, под услов таквите акции да се од ист род и класа како акциите кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, како и да биде достапен документ од издавачот кој содржи информации за бројот и карактеристиките на акциите, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на акциите и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

7. хартии од вредност кои се понудени, доделени или ќе бидат доделени на постоечките или поранешните раководни лица или вработени од страна на нивниот работодавец или поврзано друштво, под услов таквите хартии од вредност да се од ист род и класа како и хартиите од вредност кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар, како и да биде достапен документ од издавачот кој содржи информации за бројот и карактеристиките на хартиите од вредност, како и причините и деталите за понудата или доделувањето на хартиите од вредност и кој е објавен согласно со членот 53 од овој закон;

8. должничките хартии од вредност издадени континуирано или повеќекратно од страна на банки (кредитни институции), каде што вкупниот износ на понудата е помал од 4.600.000.000 денари по банка (кредитна институција), кој се пресметува во период од 12 месеци под услов тие хартии од вредност:

- да не се субординирани, конвертибилни или разменливи и
- да не даваат право на запишување или стекнување на други видови на хартии од вредност и тие да не се поврзани со деривативни инструменти;

9. хартии од вредност кои веќе се примени за тргување на друг регулиран пазар, под следниве услови:

- овие хартии од вредност или хартиите од вредност од истата класа, да се примени за тргување на другиот регулиран пазар во период подолг од 18 месеци,

- исполнети се тековните обврски кои произлегуваат од правилата поврзани со тргување на другиот регулиран пазар и

- лицето кое бара прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар без одобрување на Проспект, да обезбеди документ, кој ќе биде достапен на јавноста во Република Северна Македонија на начин утврден согласно со членот 53 од овој закон, чија содржина е во согласност со членот 33 од овој закон, на јазикот согласно со членот 113 од овој закон и

- документот од алинејата 3 од оваа точка содржи податоци каде може да се добие најновиот проспект и каде може да се најдат финансиските информации објавени од страна на издавачот согласно со одредбите од Глава III од овој дел.

(2) Ограничувањето од ставот (1) точка 2 на овој член акциите, во временски период од 12 месеци, да претставуваат помалку од 20% од бројот на акции од истиот род и класа кои веќе се примени за тргување на истиот регулиран пазар не се применува во следниве случаи:

1. кога согласно со овој закон е изготвен проспект за јавна понуда и/или прием на тргување на регулиран пазар на хартии од вредност кои даваат право на стекнување на акции;

2. ако акциите, согласно со законот со кој се уредува работењето на банките (кредитните институции) и законот со кој се уредува работењето на инвестициските друштва, исполнуваат услови за да бидат вклучени во редовниот основен капитал на банката (кредитната институција) или инвестициското друштво (анг. common equity tier 1) и се настанати како резултат на претворање на инструменти од додатниот основен капитал што ги издала таа банка (кредитна институција) или тоа инвестициско друштво заради настанување критичен настан.

3. ако акциите, согласно законот со кој се уредува работењето на друштвата за осигурување и реосигурување, исполнуваат услови за да бидат вклучени во основниот капитал и се настанати како резултат на претворање на други хартии од вредност што ги издало тоа друштво за осигурување, односно реосигурување заради исполнување на барањата за основниот капитал на тоа друштво.

(3) Комисијата поблиску ги пропишува информациите кои треба да ги содржи документот од ставот (1) точки 4, 5, 6, 7 и 9 на овој член.

Повторна продажба на веќе издадени хартии од вредност

Член 27

(1) На понудата на хартии од вредност за чие одобрување се применувале одредбите од членот 25 став (1) точки 1, 2, 3 и 4 од овој закон при наредна повторна продажба на тие хартии од вредност по пат на јавна понуда се применуваат одредбите од Дел трети од овој закон.

(2) Понудата на хартии од вредност преку инвестициски друштва, односно банки (кредитни институции) кои имаат одобрение да вршат инвестициски услуги и активности за вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, со задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност и помошни услуги поврзани со вршење на тие услуги и активности согласно со Законот за финансиски инструменти, подлежи на обврска за објавување на Проспект, освен доколку понудата не претставува исклучок согласно со членот 25 став (1) точки 1, 2, 3 и 4 од овој закон.

(3) За која било наредна повторна продажба на хартии од вредност или конечен пласман на хартиите од вредност преку инвестициски друштва, односно банки (кредитни институции) со одобрение од Комисијата, не е потребна изработка на дополнителен Проспект се додека е достапен валиден Проспект согласно со членот 39 од овој закон и се додека издавачот или лицето кое е одговорно за изработка на тој Проспект дале согласност за негово користење со писмен договор.

(4) Доколку Проспектот се однесува на прием за тргување на регулиран пазар на несопственички хартии од вредност со кои ќе се тргува само на регулиран пазар или на негов посебен сегмент, на којшто имаат пристап само квалификувани инвеститори за целите на тргување со такви хартии од вредност, тие хартии од вредност не смеат да се препродаваат на неквалификувани инвеститори, освен доколку Проспектот наменет за неквалификувани инвеститори е изработен согласно со одредбите од Дел трети од овој закон.

Известување на Комисијата за примена на исклучоците за објавување на проспект

Член 28

(1) Издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на хартии од вредност на регулиран пазар е должен да ја извести Комисијата за користење на исклучоците во следните рокови:

1. во случај на исклучокот за објавување на проспектот од членот 25 став (1) од овој закон веднаш по донесување на одлуката за понуда на хартии од вредност, а најдоцна пет дена пред почетокот на понудата која се спроведува во Република Северна Македонија, односно пред упис на хартиите од вредност или

2. во случај на исклучок од членот 26 став (1) од овој закон, најдоцна пет дена пред поднесување на барањето за прием на хартиите од вредност на регулиран пазар.

(2) Известувањето за користење на исклучоците од обврската за објавување на Проспект од ставот (1) на овој член мора да ги содржи следниве податоци:

1. основни податоци за издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на регулиран пазар (за физички лица: име и презиме, адреса, единствен матичен број (во натамошниот текст: ЕМБГ) или друга ознака за идентификација со назначување на земјата којашто ја доделила; за правни лица: фирма, седиште, адреса на фирмата, ЕМБС или друга ознака за идентификација на државата којашто ја доделила);

2. основни податоци за хартиите од вредност кои се предмет на понуда или прием на регулиран пазар, вклучувајќи и вкупен износ на понудата, доколку е возможно;

3. исклучокот за објавување на Проспектот на којшто лицето од ставот (1) на овој член се повикува и

4. опис на околностите кои се однесуваат на користење на исклучоците, со назначување на кој начин документот од членот 25 став (1) точки 6, 7, 8 и 9 од овој закон и членот 26 став (1) точки 4, 5, 6, 7 и точка 9 алинеја 3 од овој закон ќе биде достапен на јавноста.

(3) Кон известувањето од ставот (1) на овој член мора да се приложат следниве документи:

1. документот од членот 25 став (1) точки 6, 7, 8 и 9 и членот 26 став (1) точки 4, 5, 6, 7 и точка 9 алинеја 3 од овој закон во писмена или електронска форма;

2. копија од записникот на Собранието на акционери на издавачот на кое е донесена одлуката за издавање, односно понуда на хартии од вредност, односно копија од записникот од одржана седница на надлежен орган (одбор на директори/ надзорен или управен одбор) на издавачот, понудувачот или подносителот на барањето за прием на тргување на регулиран пазар за издавање, понуда или прием на хартии од вредност на регулиран пазар и

3. по потреба и друга документација со која се докажуваат околностите врз основа на кои се користат исклучоците за објавување на Проспектот.

(4) На барање на Комисијата, лицата од ставот (1) на овој член се должни да достават дополнителна документација која е потребна за проценка на оправданоста за користење на исклучоците од ставот (1) на овој член.

(5) Комисијата врши проверка на оправданоста за користење на исклучоците за објавување на Проспектот и доколку утврди дека не се работи за исклучоци од членот 25 став (1) и членот 26 став (1) од овој закон, односно дека се работи за злоупотреба на исклучоците, донесува решение со кое утврдува дека не се исполнети условите за користење на исклучоците за објавување на Проспектот согласно со членовите 25 и 26 од овој закон во рок не подолг од 10 календарски дена од приемот на известувањето од ставот (1) на овој член.

(6) Со решението од ставот (5) на овој член Комисијата може да му наложи на издавачот да го објави Проспетот во рок кој ќе го определи Комисијата, кој не може да биде подолг од 30 дена.

Доброволен проспект

Член 29

(1) Доколку на јавна понуда на хартии од вредност или на прием за тргување на хартии од вредност на регулиран пазар не се применуваат одредбите од овој закон или е исклучена од обврската за објавување на Проспект согласно со членовите 25 и 26 од овој закон, издавачот, понудувачот или лицето коешто бара прием за тргување на регулиран пазар може доброволно да изработи Проспект согласно со овој закон.

(2) На издавач кој доброволно изработува Проспект се применуваат одредбите од овој закон.

ГЛАВА III ИЗГОТВУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТ

Проспект како единствен документ и како одделни документи

Член 30

Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар може да изготви Проспект како единствен документ или како повеќе одделни документи.

Проспект како единствен документ

Член 31

(1) Проспектот како единствен документ треба да ги содржи сите потребни информации од материјална природа за инвеститорот врз основа на кои се врши објективна проценка на:

1. средствата и обврските, добивките и загубите, финансиската состојба и очекуваните резултати од работењето на издавачот и на секој гарант;
2. правата поврзани со хартиите од вредност и
3. причините за издавањето на хартии од вредност и влијанието на понудата за хартии од вредност врз издавачот.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член, може да се разликуваат во зависност од:

1. карактеристиките на издавачот;
2. видот на хартиите од вредност;
3. околностите на издавачот;
4. доколку е применливо, дали должничките хартии од вредност имаат поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари или со нив ќе се тргува единствено на регулиран пазар или на некој негов посебен сегмент на кој имаат пристап само квалификувани инвеститори за целите за тргување со хартии од вредност.

(3) Информациите во Проспектот треба да бидат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, во разбирлива форма и лесна за анализирање, имајќи ги предвид одредбите од ставот (2) на овој член. Информациите во Проспектот може да бидат и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија и на неговото писмо, што не ја исклучува можноста од истовремена употреба и на други јазици.

(4) Комисијата ги пропишува формата и содржината на Проспектот.

Задолжителни елементи на Проспект составен од одделни документи

Член 32

(1) Задолжителни елементи на Проспектот кој е составен од повеќе одделни документи се:

1. документ за регистрација, кој содржи информации кои се однесуваат на издавачот;
2. белешка за хартиите од вредност, која содржи информации во врска со хартиите од вредност кои се предмет на јавна понуда или се примаат за тргување на регулиран пазар и
3. резиме на Проспектот (скратен Проспект).

(2) Комисијата ги пропишува формата и содржината на документите од ставот (1) на овој член.

Резиме на проспектот (Скратен проспект)

Член 33

(1) Резимето на Проспектот треба да обезбеди клучни информации, потребни за инвеститорите да ги разберат карактеристиките и ризиците поврзани со издавачот, со кој било од гарантите на хартиите од вредност и со самите хартии од вредност кои се нудат или примаат за тргување на регулиран пазар, кој заедно со останатите делови од Проспектот, ќе им помогне на инвеститорите при донесување на одлука за инвестирање во тие хартии од вредност.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, обврска за изработување на резиме не постои доколку Проспектот се однесува на прием за тргување на регулиран пазар на несопственички хартии од вредност, под услов:

1. со несопственичките хартии од вредност да се тргува само на регулиран пазар или на некој негов посебен сегмент, на којшто имаат пристап само квалификувани инвеститори за целите за тргување со такви хартии од вредност или

2. несопственичките хартии од вредност имаат поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари.

(3) Резимето на Проспектот се составува како краток документ од најмногу седум страници на А4 формат во хартиена форма.

(4) Резимето на Проспектот мора да биде:

1. претставено и структурирано на начин што ќе овозможи едноставно читање и
2. напишано во разбирлива форма и лесна за анализирање, особено на јазик кој е јасен, едноставен, концизен и разбирлив за инвеститорите.

Содржина на резимето на Проспектот

Член 34

(1) Резимето на Проспектот се состои од следниве четири дела:

1. вовед кој содржи предупредувања;
2. клучни информации за издавачот;
3. клучни информации за хартиите од вредност и
4. клучни информации за јавната понуда на хартии од вредност и/или приемот за тргување на регулиран пазар.

(2) Воведот на резимето на Проспектот од ставот (1) точка 1 на овој член ги содржи следниве предупредувања:

1. дека резимето претставува вовед во Проспектот;
 2. дека секоја одлука на инвеститорот за инвестирање во хартии од вредност треба да биде донесена врз основа на Проспектот во целина;
 3. доколку е потребно (каде што е применливо), дека инвеститорот може да го изгуби целосно вложениот капитал или негов дел, и доколку обврската на инвеститорот не е ограничена до износот на инвестицијата, предупредување дека инвеститорот може да изгуби повеќе од инвестираниот капитал и степенот на таквата потенцијална загуба;
 4. во случај на судска постапка околу информациите содржани во Проспектот, доколку е потребен превод, трошоците за преведување на Проспектот пред започнување на судската постапка ги сноси тужителот- инвеститор и
 5. дека на граѓанско-правна одговорност подлежат само лица кои го составиле резимето, вклучувајќи негов превод, но само доколку резимето доведува во заблуда, е неточно или неконзистентно, кога се чита заедно со останатите делови на проспектот или не обезбедува, кога се чита заедно со останатите делови на проспектот, клучни информации кои ќе им помогнат на инвеститорите при донесување на одлука дали да инвестираат во тие хартии од вредност
- (3) Резимето треба да биде точно, концизно и јасно, не треба да доведува до заблуда и не смее да содржи меѓусебни упатувања на други делови од Проспектот или да вклучува други информации со упатување. Резимето треба да биде во согласност со другите делови од Проспектот.

Основен Проспект за несопственички хартии од вредност

Член 35

(1) За несопственичките хартии од вредност, вклучувајќи варианти во каква било форма, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, може да го изработи Проспектот како основен Проспект, кој ги содржи потребните информации за издавачот и хартиите од вредност кои се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар.

(2) Основниот Проспект може да се изготви како единствен документ или како одделни документи.

(3) Основниот Проспект од ставот (1) на овој член ги содржи и следниве информации:

1. образец со наслов „Конечни услови на понудата“, кој треба да се пополни за секое поединечно издавање на хартии од вредност и во кој се наведуваат можните опции во однос на информациите кои треба да се утврдат во конечните услови на понудата и

2. веб-страницата каде што конечните услови на понудата ќе бидат објавени.

(4) Информациите од кои е составен основниот Проспект, доколку е потребно, се дополнуваат согласно со членот 58 од овој закон, со ажурирани информации за издавачот и за хартиите од вредност кои се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар.

(5) Понудата на хартии од вредност на јавноста може да продолжи и по истекот на периодот на важење на основниот Проспект во рамките на кој е започната, доколку наредниот основен Проспект е одобрен и објавен најдоцна до последниот ден кога престанува да важи претходниот основен Проспект. Конечните услови на таквата понуда на првата страна содржат јасно предупредување во кое се наведува последниот ден на важност на претходниот основен проспект и информација за местото каде ќе биде објавен наредниот основен Проспект. Наредниот основен проспект треба да ги вклучи или да упати на конечните услови од претходниот основен проспект кои се релевантни за тековната понуда.

(6) Инвеститорите коишто се согласиле да купат или да запишат хартии од вредност во текот на периодот на важност на претходниот основен Проспект, имаат право да се откажат од понудата согласно со членот 59 од овој закон, освен ако хартиите од вредност се веќе во нивна сопственост.

(7) Конечните услови на понудата се изготвуваат како посебен документ или се вклучени во основниот Проспект или во кое било негово дополнување. Конечните услови на понудата треба да бидат изработени во разбирлива форма и лесна за анализирање.

(8) Конечните услови на понудата содржат информации кои се однесуваат само на белешката за хартиите од вредност од членот 32 став (1) точка 2 од овој закон и со нив не може да се дополнува основниот Проспект, туку се применуваат одредбите од членот 43 став (1) точка 2 од овој закон.

(9) Доколку конечните услови на понудата не се вклучени во основниот Проспект или кои било негови дополнувања, истите мора да бидат достапни за инвеститорите согласно со членот 53 од овој закон и да се достават на Комисијата, што е можно поскоро по јавната понуда, а кога е можно, пред почетокот на јавната понуда или пред приемот за тргување.

(10) Во конечните услови мора да се вклучи јасна и недвосмислена изјава во која се наведува:

1. дека конечните услови се изготвени согласно со овој закон и подзаконските акти и дека мора да се читаат заедно со основниот Проспект и кое било негово дополнување како би се добиле сите релевантни информации;

2. дали основниот проспект и кои било негови дополнувања се објавени согласно со членовите 52 и 53 од овој закон и

3. дека резимето за секое поединечно издавање е приложено кон конечните услови.

(11) Кога издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар има пополнет документ за регистрација за несопственички хартии од вредност или универзален документ за регистрација согласно со членот 36 од овој закон и одлучи да изработи основен проспект, истиот треба да го содржи следново:

1. информација содржана во документот за регистрација или во универзалниот документ за регистрација и

2. информација што вообичаено би била содржана во белешката за хартиите од вредност, со исклучок на конечните услови кога истите не се вклучени во основниот Проспект.

(12) Резимето се изработува само откако конечните услови на понудата ќе се вклучат во основниот проспект или во дополнувањето на проспектот од членот 58 од овој закон и тоа резиме ќе се однесува на секое поединечно издавање на хартии од вредност.

(13) Резимето за секое поединечно издавање на хартии од вредност се изготвува согласно со членот 33 од овој закон и треба да ги содржи следниве податоци:

1. клучните информации за основниот проспект, вклучувајќи ги и клучните информации за издавачот и

2. клучните информации за конечните услови на понудата, вклучувајќи и клучни информации кои не се вклучени во основниот проспект.

(14) Кога конечните услови на понудата се однесуваат на повеќе хартии од вредност, кои се разликуваат само во некои мали детали, како што се цена на издавање или датум на достасување, може да се приложи единствено резиме за поединечното издавање на сите тие хартии од вредност, кое обезбедува јасно одвоени информации кои се однесуваат на различните хартии од вредност.

(15) Комисијата ги пропишува формата и содржината на основниот проспект и содржината на конечните услови на понудата.

Универзален документ за регистрација

Член 36

(1) Секој издавач чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на мултилатерална платформа за тргување (во натамошен текст: МПТ), секоја финансиска година може да изготвува документ за регистрација во форма на универзален документ за регистрација во кој се опишани организацијата на друштвото, неговото работење, финансиската состојба, добивката, очекуваните резултати од работењето, управувањето и сопственичката структура.

(2) Секој издавач кој ќе одлучи секоја финансиска година да изготвува универзален документ за регистрација, до Комисијата доставува барање за негово одобрување согласно со членот 48 од овој закон, по кое Комисијата одлучува согласно со членот 50 ставови (1) и (4) од овој закон.

(3) Доколку Комисијата во текот на две последователни финансиски години на издавачот му одобрила универзален документ за регистрација, наредните универзални документи за регистрација може да се поднесат до Комисијата без обврска за претходно одобрување.

(4) Доколку по периодот од ставот (3) на овој член, издавачот не поднесе универзален документ за регистрација за една финансиска година, го губи правото на поднесување без обврска за претходно одобрување. Во тој случај сите натамошни универзални документи за регистрација се доставуваат до Комисијата на одобрување се додека повторно не се исполни условот од ставот (3) на овој член.

(5) Издавачот во барањето што го доставува до Комисијата наведува дали универзалниот документ за регистрација е поднесен заради одобрување или е поднесен без обврска за претходно одобрување.

(6) Откако универзалниот документ за регистрација како и сите негови измени од ставовите (8), (10), (11), (12), (13) и (14) на овој член, ќе се одобрат или поднесат без обврска за претходно одобрување, истите мора да се направат достапни на јавноста без одлагање согласно со членовите 52 и 53 од овој закон.

(7) Во универзалниот документ за регистрација информациите може да се вклучуваат со упатување согласно со членот 47 од овој закон.

(8) Откако ќе се поднесе или одобри универзалниот документ за регистрација, издавачот може во секој момент да ги ажурира информациите кои се содржани во него, со тоа што до Комисијата ќе поднесе измени на универзалниот документ за регистрација. Согласно со членот 37 став (5) од овој закон, поднесените измени до Комисијата не подлежат на одобрување.

(9) Комисијата може во секој момент да ја провери содржината на секој универзален документ за регистрација, кој е поднесен без претходно одобрение, како и содржината на сите негови измени, при што проверката се однесува на потполноста, конзистентноста и разбирливоста на информациите наведени во универзалниот документ за регистрација и сите негови измени.

(10) Доколку во текот на проверката Комисијата утврди дека универзалниот документ за регистрација не ги исполнува условите за потполност, конзистентност и разбирливост на информациите или дека се потребни негови измени или дополнителни информации, за тоа го известува издавачот со барање да изврши измени и дополнувања на истиот.

(11) Барањето за измени и дополнувања на информациите кое Комисијата го доставува до издавачот, издавачот ќе го земе предвид само при изготвување на следниот универзален документ за регистрација кој се поднесува за наредната финансиска година, освен доколку издавачот не сака да го употреби универзалниот документ за регистрација

како составен дел на Проспектот кој се поднесува на одобрување. Во овој случај, издавачот поднесува измени на универзалниот документ за регистрација најдоцна до доставување на барањето од членот 50 ставови (3) и (4) од овој закон.

(12) По исклучок од ставот (11) на овој член, доколку Комисијата го извести издавачот дека бараните измени или дополнувања од ставот (10) на овој член се однесуваат на битни пропусти, грешки или невестинитости со кои е веројатно дека јавноста би се довела во заблуда во поглед на фактите и околностите кои се битни за информирана проценка на издавачот, тогаш издавачот веднаш и без одлагање ги доставува измените на универзалниот документ за регистрација.

(13) На барање на Комисијата издавачот е должен да изготви пречистен текст на изменетиот универзален документ за регистрација, доколку таквата пречистена верзија е потребна за да се обезбеди разбирливост на информациите дадени во тој документ.

(14) Издавачот може како прилог кон измените, да ја вклучи и пречистената верзија на изменетиот универзален документ за регистрација.

(15) Доколку универзалниот документ за регистрација не се користи како составен дел на Проспектот се применуваат одредбите од ставовите (8), (10), (11), (12), (13) и (14) на овој член, а во случај кога универзалниот документ за регистрација се користи како составен дел на Проспектот, се применуваат одредбите од членот 58 од овој закон и тоа само во периодот од одобрување на Проспектот до конечното затворање на јавната понуда на хартиите од вредност или до почетокот на тргување на регулираниот пазар.

(16) Издавачот кој ги исполнува условите од ставот (3) на овој член, има статус на чест издавач, со што му е овозможена постапка за одобрување согласно со членот 50 став (3) од овој закон и тоа под следниве услови:

1. При поднесување или доставување за одобрување на секој универзален документ за регистрација, издавачот доставува писмена потврда до Комисијата во која наведува дека, согласно со неговите сознанија, сите пропишани информации кои треба да се објават се согласно со Дел четврти од овој закон и Глава X од Законот за финансиски инструменти и се поднесени и објавени согласно со тие одредби во текот на последните 18 месеци или во период од почетокот на обврската за објава на пропишаните информации, во зависност од тоа кој период е пократок и

2. Доколку Комисијата направила проверка согласно со ставот (9) на овој член и врз основа на тоа издавачот го изменил својот универзален документ за регистрација согласно со ставовите (10), (11), (12) и (13) на овој член.

(17) Доколку издавачот престане да исполнува најмалку еден од условите од ставот (16) на овој член, истиот го губи статусот на чест издавач.

(18) Доколку универзалниот документ за регистрација кој е поднесен до или веќе одобрен од Комисијата е објавен најдоцна четири месеци по истекот на финансиската година и ги содржи информациите кои треба да се објават согласно со барањата во годишниот финансиски извештај предвидени во членовите 73 и 74 од овој закон, се смета дека издавачот ја исполнил обврската за објава на годишниот финансиски извештај.

(19) Доколку универзалниот документ за регистрација или неговата измена кој е поднесен до или веќе одобрен од Комисијата е објавен најдоцна три месеци по истекот на првите шест месеци од финансиската година и ги содржи информациите кои треба да се објават согласно со барањата во полугодишниот финансиски извештај предвидени во членовите 79 и 80 од овој закон, се смета дека издавачот ја исполнил обврската за објава на полугодишниот финансиски извештај.

(20) Во случаите од ставовите (18) и (19) на овој член, издавачот е должен:

1. во универзалниот документ за регистрација да вклучи референтна листа на документи со меѓусебно упатување на информации во која е утврдено каде во универзалниот документ за регистрација се наоѓа секоја ставка од годишниот и полугодишниот финансиски извештај;

2. да го поднесе универзалниот документ за регистрација согласно со членот 112 од овој закон и да го направи достапен во официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон и

3. во универзалниот документ за регистрација да вклучи изјава за одговорност согласно со членовите 74 и 80 од овој закон.

(21) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на универзалниот документ за регистрација, начинот на проверка и преиспитување на универзалниот документ за регистрација и на неговите измени, како и начинот на одобрување и поднесување на тие документи.

Проспект кој се состои од одделни документи

Член 37

(1) Проспектот кој се состои од одделни документи го сочинуваат документот за регистрација и неговите измени и дополнувања, доколку има измени и дополнувања, заедно со белешката за хартии од вредност и резимето на Проспектот, кои се претходно одобрени од Комисијата.

(2) Издавачот кој веќе има документ за регистрација одобрен од страна на Комисијата, може да изготви само белешка за хартии од вредност и резиме на Проспектот кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примени за тргување на регулиран пазар, а кои подлежат на посебно одобрение од Комисијата.

(3) Доколку по одобрување на документот за регистрација од ставот (1) на овој член настанале значајни промени, битни грешки или невистиности кои се однесуваат на информациите вклучени во документот за регистрација и кои можат да влијаат на проценката на инвеститорите, се поднесуваат измени и дополнувања на документот за регистрација за одобрување, најдоцна истовремено со белешката за хартии од вредност и резимето на Проспектот. Во овој случај не се применува правото на откажување од членот 59 од овој закон.

(4) По одобрување од страна на Комисијата, документот за регистрација станува достапен на јавноста без одлагање и се објавува согласно со членовите 52 и 53 од овој закон.

(5) Издавачот чиј универзален документ за регистрација е одобрен од Комисијата или кој поднел универзален документ за регистрација без обврска за претходно одобрување согласно со членот 36 став (3) од овој закон, при понуда на хартии од вредност на јавноста и/или при прием за тргување на регулиран пазар е должен да изготви само белешка за хартии од вредност и резиме на Проспектот.

(6) Во случај кога универзалниот документ за регистрација е поднесен без обврска за претходно одобрување, издавачот е должен да поднесе барање до Комисијата за одобрување на белешката за хартиите од вредност и резимето на Проспектот, вклучувајќи ги и ажурираните информации во универзалниот документ за регистрација, без оглед на тоа што овие документи се одделни.

(7) Проспектот кој се состои од одделни документи согласно со ставовите (5) и (6) од овој член, го сочинуваат универзалниот документ за регистрација и неговите измени согласно со членот 36 од овој закон заедно со белешката за хартии од вредност и резимето на Проспектот, откако претходно се одобрени од Комисијата.

Одговорност за Проспектот

Член 38

(1) За веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во Проспектот и неговите дополнувања, одговараат издавачот, односно членовите на управниот и надзорниот одбор, односно одборот на директори на издавачот, понудувачот, лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар или гарантот, како и други лица кои се потписници на Проспектот кои изготвиле одредени делови на Проспектот, соодветно на делот кој го изготвиле.

(2) Проспектот мора да содржи информации за одговорните лица од ставот (1) на овој член и тоа: име, презиме и функција - за физички лица, назив и седиште на правното лице - за правни лица како и изјава во која тврдат дека податоците содржани во Проспектот се веродостојни, потполни и точни и дека во Проспектот не се испуштени какви било податоци кои би можеле да имаат влијание на неговото значење.

(3) Лицата од ставот (2) на овој член се солидарно одговорни да платат надоместок на штета на секое лице кое се стекнало со хартии од вредност врз основа на Проспектот и кое претрпело штета како резултат на кои било неточни, погрешни или нецелосни информации во Проспектот.

(4) По исклучок на ставот (3) на овој член, не постои одговорност за кое било лице доколку одлуката за инвестирање е базирана само врз основа на резимето или посебното резиме на Проспектот на друштва во раст, освен ако тоа е погрешно, неточно или неконзистентно кога се чита заедно со другите делови од Проспектот или пак истото не ги обезбедува, кога се чита заедно со другите делови од Проспектот, клучните информации, со цел да им помогне на инвеститорите при одлучувањето дали да инвестираат во тие хартии од вредност. Резимето на Проспектот треба да содржи јасно предупредување согласно со членот 34 став (2) од овој закон.

(5) Лицата од ставот (1) на овој член се сметаат одговорни за информациите дадени во документот за регистрација или во универзалниот документ за регистрација, само доколку документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација се употребуваат како составен дел од одобриениот Проспект.

(6) Комисијата не одговара за веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во било кој дел од Проспектот, односно резимето на Проспектот, при понуда на хартии од вредност на јавноста и/или при прием за тргување на регулиран пазар.

Важност на Проспектот, на документот за регистрација и на универзалниот документ за регистрација

Член 39

(1) Проспектот, под услов да ги содржи сите додатоци согласно со членот 58 од овој закон, без оглед дали е во форма на единствен документ или како одделни документи, важи 12 месеци по неговото одобрување.

(2) Во случај кога Проспектот се состои од одделни документи, периодот на неговата важност почнува откако е одобрена белешката за хартиите од вредност.

(3) Документот за регистрација, кој е претходно одобрен, кога се користи како составен дел на Проспектот важи за период од 12 месеци од неговото одобрување.

(4) Истекот на периодот за важност на документот за регистрација не влијае на валидноста на Проспектот чиј составен дел е истиот.

(5) Универзалниот документ за регистрација, кога се користи како составен дел на Проспектот важи за период од 12 месеци од неговото одобрување или од неговото поднесување согласно со членот 36 од овој закон.

(6) Истекот на периодот за важност на универзалниот документ за регистрација не влијае на валидноста на Проспектот чиј составен дел е истиот.

Поедноставени обврски за обелоденување при секундарни емисии

Член 40

(1) При секундарни емисии на хартии од вредност се изготвува Поедноставен проспект со поедноставени обврски за обелоденување.

(2) Поедноставен проспект согласно со поедноставените обврски за обелоденување при секундарни емисии во случај на јавна понуда на хартии од вредност или прием на хартии од вредност за тргување на регулиран пазар може да изготват следниве лица:

1. издавачи чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија континуирано најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на поедноставниот Проспект и кои издаваат хартии од вредност кои се заменливи со веќе издадените хартии од вредност;

2. издавачи чии сопственички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија непрекинато најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на Поедноставениот проспект и кои издаваат несопственички хартии од вредност или хартии од вредност кои обезбедуваат пристап до сопственички хартии од вредност заменливи за веќе издадени сопственички хартии од вредност на издавачот кои се веќе примени за тргување на регулиран пазар;

3. понудувачите на хартии од вредност кои се примени за тргување на регулиран пазар или на растечки пазар за мали и средни претпријатија непрекинато најмалку во последните 18 месеци од денот на поднесување на барањето за одобрување на Поедноставниот проспект и

4. издавачи чии хартии од вредност се јавно понудени и примени за тргување на растечки пазар за мали и средни претпријатија непрекинато најмалку две години и кои во текот на целиот период на прием за тргување во потполност ги исполнуваат обврските во врска со известувањето и објавувањето, а кои бараат прием за тргување на регулиран пазар на хартии од вредност кои се заменливи со претходно издадени хартии од вредност.

(3) Поедноставениот проспект се состои од резиме согласно со членот 33 од овој закон, посебен документ за регистрација кој може да го користат лицата од ставот (2) точки 1, 2 и 3 на овој член, како и посебна белешка за хартии од вредност која може да ја користат лицата од ставот (2) точки 1 и 3 на овој член.

(4) Поедноставениот проспект од ставот (2) на овој член треба да ги содржи релевантните информации во скратена форма кои се потребни за инвеститорот да може да ги разбере:

1. очекувањата на издавачот и значајните промени во работењето и во финансиската состојба на издавачот и на гарантот кои настанале по завршување на последната финансиска година, доколку има;

2. правата кои произлегуваат од хартиите од вредност и

3. причините за издавањето на хартиите од вредност и неговото влијание на издавачот, вклучувајќи го и влијанието на целокупната структура на капиталот (главнината) на издавачот, како и употребата на средствата што ќе се приберат од емисијата.

(5) Информациите кои се содржани во Поедноставениот проспект треба да се напишани и прикажани на разбирлив и концизен начин што ќе овозможи непречена анализа и донесување на добро информирани одлуки. При тоа, се земаат предвид и пропишаните информации што се веќе јавно објавени согласно со Дел четврти од овој закон.

(6) Поедноставениот проспект задолжително содржи:

1. годишни и полугодишни финансиски информации објавени во изминатите 12 месеци пред одобрување на Проспектот;

2. доколку е применливо, предвидувања и прогнози на добивката;

3. кратко резиме на релевантните информации објавени во изминатите 12 месеци пред одобрување на Проспектот согласно со Глава X од Законот за финансиски инструменти;

4. фактори на ризик и

5. за сопственичките хартии од вредност извештај за обртниот капитал, извештај за капитализација и задолженост, објавување на релевантните судири на интереси и трансакциите со поврзаните лица, главните акционери, а доколку се изработени се содржани и нацрт- финансиските информации.

(7) Комисијата ја пропишува формата и содржината на поедноставениот проспект.

Прспект на друштва во раст

Член 41

(1) Во случај на јавна понуда на хартии од вредност, следните лица можат да изготват Проспект на друштва во раст со соодветно намалени обврски за обелоденување, под услов нивните хартии од вредност да не се примени на тргување на регулиран пазар и тоа:

1. мали и средни претпријатија согласно со законот со кој се уредуваат трговските друштва;

2. издавачи чии акции се примени за тргување на растечки пазар за мали и средни претпријатија и кои во претходните три календарски години на крајот на годината имале просечна пазарна капитализација помала од 15.000.000 денари;

3. издавачи чии акции биле примени за тргување на растечки пазар за мали и средни претпријатија за период пократок од три години, а чија пазарна капитализација е помала од 15.000.000 денари;

4. издавачи, покрај издавачите од точките 1, 2 и 3 на овој став, доколку вкупната вредност на јавната понуда на хартиите од вредност во последните 12 месеци не е поголема од 30.000.000 денари и под услов тие издавачи да немаат хартии од вредност со кои се тргува на мултилатерална платформа за тргување и кои согласно со нивните годишни финансиски извештаи, односно консолидирани годишни финансиски извештаи, во случај да подлежат на консолидација, исполнуваат најмалку два од следниве услови:

- просечниот број на вработени во текот на претходната финансиска година не надминал 100,

- просечната вредност на вкупната актива во билансот на состојба во последните две години не надминува 600.000.000 денари и

- годишниот приход не надминува 550.000.000 денари;

5. понудувачи на хартии од вредност издадени од издавачите од точките 1, 2 и 3 на овој став.

(2) Проспектот на друштва во раст со соодветно намалени обврски за обелоденување е документ во стандардизирана форма, напишан на едноставен јазик, кој издавачите можат едноставно да го изготват.

(3) Проспектот на друштвата во раст се состои од посебно резиме изготвено согласно со членот 33 од овој закон, посебен документ за регистрација и посебна белешка за хартиите од вредност.

(4) Со посебното резиме не смее да се наметнуваат никакви дополнителни оптоварувања или трошоци за издавачите туку истото треба да се состои само од релевантни информации кои се веќе вклучени во проспектот на друштва во раст.

(5) Комисијата ја пропишува формата и содржината на Проспектот на друштва во раст.

Фактори на ризик

Член 42

(1) Факторите на ризик наведени во Проспектот треба да се ограничат на ризиците специфични за издавачот и/или за хартиите од вредност, кои се материјално значајни за донесување информирана одлука за инвестирање и кои се поткрепени со содржината на документот за регистрација и белешката за хартиите од вредност.

(2) При изготвување на Проспектот издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар ја проценува значајноста на факторите на ризик врз основа на веројатноста за нивно појавување, како и очекуваното ниво на нивното негативно влијание.

(3) Секој фактор на ризик треба да биде соодветно опишан, објаснувајќи како истиот влијае на издавачот или на хартиите од вредност кои се нудат или се примаат за тргување на регулиран пазар. Значајноста на факторите на ризик од ставот (2) на овој член може да биде квалитативно проценета со низок, среден и висок ризик.

(4) Факторите на ризик се делат на ограничен број на категории зависно од нивната природа. Во секоја категорија најбитните фактори на ризик се наведуваат први и согласно со проценката предвидена во ставот (2) на овој член.

(5) Факторите на ризик треба да ги вклучат и оние фактори на ризик кои произлегуваат од нивото на подреденост на хартијата од вредност и влијанието на очекуваниот износ или редослед на плаќање на имателите на хартии од вредност во случај на стечај или друга слична постапка, согласно со закон.

(6) Во случај кога хартиите од вредност се гарантирани, односно кога покрај издавачот постои уште најмалку една институција (гарант) која гарантира дека издавачот ќе ја изврши обврската по обврзниците и ќе ја исплати главницата и каматата, Проспектот треба да ги содржи и посебните и материјално значајни фактори на ризик кои се однесуваат на гарантот во обем во кој се значајни за способноста на гарантот да ги извршува обврските кои се предмет на гаранцијата.

(7) Комисијата го пропишува начинот на проценка на видовите и значајноста на факторите на ризик и начинот на претставувањето на факторите на ризик по одделните категории во зависност од нивната природа.

Невклучување на конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност во Проспектот

Член 43

(1) Кога конечната цена на понудата и/или количината на хартиите од вредност што се нудат на јавноста независно дали се изразени како број на хартии од вредност или како вкупна номинална вредност, не можат да бидат наведени во Проспектот, тогаш издавачот, односно понудувачот мора:

1. да им обезбеди на инвеститорите право да ги повлечат изјавите за прифаќање на понудените хартии од вредност за купување, односно изјавите за запишување на хартии од вредност, во рок не пократок од два работни дена од денот на објавувањето на конечната цена на понудата и/или количината на хартиите од вредност што се нудат на јавноста или

2. во Проспектот да ги наведе највисоката цена и/или најголемата количина на хартии од вредност, ако се достапни или методите на проценка и критериумите и/или условите, согласно со кои треба да се одреди конечната понудена цена и објаснување на сите користени методи за проценка.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член, издавачот, односно понудувачот е должен податокот за конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност да ги достави до Комисијата и да ги направи достапни на јавноста на начин утврден согласно со членот 53 став (1) од овој закон.

Барање за необелоденување на одредени информации

Член 44

(1) Комисијата може да одобри необелоденување на одредени информации во Проспектот или неговите одделни делови согласно со овој закон, ако оцени дека:

1. обелоденувањето на таквите информации би било спротивно на јавниот интерес или
2. обелоденувањето на таквите информации е сериозно штетно за издавачот, под услов таквото необелоденување да не ја доведе јавноста во заблуда во врска со клучните факти и околности од значење за донесување на информирана проценка на издавачот или гарантот и за правата кои произлегуваат од хартиите од вредност на кои се однесува Проспектот или

3. тие информации се од мало значење само за одредена понуда или прием за тргување на регулираниот пазар и не се такви да влијаат на проценката на финансиската состојба и перспективите на издавачот или гарантот доколку постои.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, доставува до Комисијата образложено барање за одобрување на необелоденување на информации од Проспектот и доказ за уплатен надоместок за разгледување на барањето согласно со Тарифникот на Комисијата од членот 416 од Законот за финансиски инструменти.

(3) Комисијата донесува решение по барањето за одобрување од ставот (2) на овој член во рок од седум дена од денот на приемот на барањето.

(4) Комисијата ја пропишува содржината на барањето за одобрување од ставот (2) на овој член.

Необелоденување на несоодветни информации

Член 45

Во исклучителни случаи кога одредени информации, кои се бараат со овој закон или подзаконските акти да се вклучат во Проспектот или неговите одделни делови, не соодветствуваат на дејноста на издавачот и на гарантот или на нивната правна форма или на хартиите од вредност на кои се однесува Проспектот, Проспектот или неговите одделни делови треба да содржат информации еквивалентни на бараните информации. Ако не постојат еквивалентни информации, оваа обврска не се применува.

Необелоденување на информации за гарантот

Член 46

Во случај кога хартиите од вредност се гарантирани од страна на Република Северна Македонија и од земја-членка на Европската Унија, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулираниот пазар, има право да не ги обелодени информациите за гарантот кога го изготвува Проспектот согласно со членот 29 од овој закон.

Внесување на информации во Проспектот со упатување

Член 47

(1) Потребните информации може да бидат вклучени во Проспектот со упатување, доколку претходно или истовремено се објавени по електронски пат и ако се содржани во еден од следниве документи:

1. документи одобрени од Комисијата согласно со Дел трети од овој закон;
2. документи од членот 25 став (1) точки 6, 7, 8 и 9 и членот 26 став (1) точки 4, 5, 6 и 7 и точката 9 алинеја 3 од овој закон;
3. пропишани информации од Дел трети од овој закон и Глава X од Законот за финансиски инструменти;
4. годишни финансиски информации и финансиски информации за период пократок од деловната година;
5. ревизорски извештаи и финансиски извештаи;
6. извештаи за работа изготвени согласно со Законот за трговските друштва;
7. извештаи за корпоративното управување изготвени согласно со закон и актите на пазарен оператор на регулиран пазар;
8. извештаи за утврдување на вредноста на имотот или на друштвото;
9. извештаи за награди и надоместоци на членовите на органите на управување и надзор;
10. годишни извештаи или сите информации објавени согласно со законот со кој се уредуваат друштвата за управување со алтернативни инвестициски фондови и
11. основачки акт и статут.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член треба да бидат најнови информации со кои располага издавачот.

(3) Ако само одредени делови од документот се вградени со упатување, Проспектот ќе содржи изјава дека деловите што не се вклучени не се релевантни за инвеститорот или се опфатени со други делови од Проспектот.

(4) При вклучување на информации преку упатување, издавачите, понудувачите или лицата кои бараат прием за тргување на регулиран пазар мора да обезбедат достапност на информациите за целиот период на достапност на Проспектот.

(5) Проспектот содржи листа на документи кои им овозможуваат на инвеститорите лесно да најдат одредени информации, како и линкови до сите документи кои содржат информации вградени со упатување.

(6) Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар, доколку е можно, заедно со првиот нацрт на Проспектот доставен до Комисијата, а во секој случај во текот на постапката за одобрување на Проспектот, ги доставува сите информации вклучени во Проспектот со упатување, во електронска форма која може да се пребарува, освен ако Комисијата веќе ја одобрила информацијата или информацијата е веќе доставена до Комисијата.

ГЛАВА IV ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОСПЕКТОТ

Барање за одобрување

Член 48

(1) Барање за одобрување на Проспект за јавна понуда на хартии од вредност, до Комисијата може да поднесе издавачот, односно понудувачот ако е различен од издавачот.

(2) Барање за одобрување на Проспектот за прием на тргување на регулиран пазар, до Комисијата може да поднесе издавачот или лицето кое може да бара прием на хартии од вредност за тргување на регулираниот пазар во согласност со правилата на регулираниот пазар на кој се бара прием согласно со Законот за финансиски инструменти.

(3) Лицето кое бара одобрување на Проспект од ставовите (1) и (2) на овој член (во натамошниот текст: барател) во прилог кон барањето до Комисијата треба да ги достави и следниве документи и информации:

1. Проспект;
2. статут или основачки акт на друштвото;
3. извод од трговскиот регистар за издавачот и за лицето кое бара одобрување на проспектот, ако е различно од издавачот;
4. договор меѓу издавачот и лицето кое бара одобрување на Проспектот, ако е различно од издавачот;
5. финансиски извештаи на издавачот за последните три години во согласност со меѓународните стандарди за финансиско известување преведени и објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“ или за пократок период доколку издавачот работи пократко од три години, а подолго од шест месеци, заедно со извештаите на ревизорот во согласност со меѓународните ревизорски стандарди, доколку истите не се претходно поднесени до Комисијата;
6. акт за издавање на хартии од вредност;
7. доказ за платен надоместок за разгледување и одлучување по барањето за одобрување на Проспектот согласно со Тарифникот на Комисијата и
8. други документи и информации пропишани од страна на Комисијата.

(4) Комисијата ја пропишува формата и содржината на барањето за одобрување на Проспектот и документацијата која се поднесува кон барањето.

Дополнителни документи и информации

Член 49

(1) Во случај кога Проспектот не е изготвен согласно со овој закон или доколку се утврди дека документите доставени со барањето за одобрување на Проспектот се непотполни или дека се потребни дополнителни информации, Комисијата:

1. за тоа го известува барателот веднаш или најдоцна во роковите утврдени во членот 50 од овој закон и
2. јасно ги наведува промените кои барателот треба да ги изврши во Проспектот или дополнителните информации и документи кои треба да ги достави.

(2) Комисијата со известувањето од ставот (1) на овој член го определува рокот во кој подносителот на барањето треба да ги достави документите и/или информациите од ставот (1) на овој член.

(3) Кога барателот не е во можност или не сака да ги направи потребните промени или да ги обезбеди дополнителните информации и документи кои се бараат согласно со ставот (1) на овој член, Комисијата донесува решение со кое го одбива барањето за одобрување на Проспектот.

Рокови за донесување на решение за одобрување на Проспектот

Член 50

(1) Комисијата со решение одлучува по барањето за одобрување на Проспектот во рок од 15 дена од денот на поднесување на комплетното барање за одобрување и за тоа го известува барателот.

(2) Кога барањето за одобрување на Проспектот се однесува на издавач чии хартии од вредност претходно не се примени за тргување на регулиран пазар и претходно не понудил хартии од вредност на јавноста, рокот за одлучување од ставот (1) на овој член изнесува 30 дена од приемот на комплетното барање.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член и членот 49 од овој закон, за Проспект кој се состои од одделни документи подготвени од чести издавачи наведени во членот 36 од овој закон, вклучувајќи чести издавачи кои ја користат постапката за известување предвидена во членот 36 од овој закон, Комисијата одлучува во рок од 10 дена од приемот на комплетно барање. Честите издавачи ја известуваат Комисијата најмалку седум дена пред денот на поднесување на барањето за одобрување на Проспектот, кое ги содржи потребните измени на универзалниот документ за регистрација и доколку е потребно, белешката за хартии од вредност и резимето на Проспектот поднесени за одобрување

(4) Рокот за одлучување започнува првиот работен ден по датумот на кој е поднесено комплетно барање. Во случај кога Комисијата доставува известување согласно со членот 49 став (1) од овој закон, периодот за одлучување започнува првиот работен ден по датумот на кој бараните документи и/или информации во известувањето се доставени од страна на барателот до Комисијата.

Одлучување по барањето за одобрување на Проспектот

Член 51

(1) Комисијата врз основа на целокупната документација донесува решение за одобрување или за одбивање на барањето за одобрување на Проспектот во роковите утврдени во членот 50 од овој закон.

(2) Комисијата со решение го одобрува Проспектот доколку барањето за одобрување на Проспектот е поднесено од барател од членот 48 ставови (1) и (2) од овој закон и доколку Проспектот е изготвен согласно со одредбите од овој дел.

(3) Комисијата со решение ќе го одбие барањето за одобрување на Проспектот, ако Проспектот не е изготвен согласно со одредбите од овој ДЕЛ и доколку барателот во рокот даден од Комисијата не успеал да ги исправи недоследностите во Проспектот и да ги обезбеди документите и/или информациите што се побарани од страна на Комисијата согласно со членот 49 од овој закон.

(4) Комисијата со решение ќе го одбие барањето за одобрување на Проспектот и во следниве случаи:

1. кога Проспектот се однесува на понуда на хартии од вредност на јавноста, а одлуката на надлежниот орган на издавачот за издавање на хартии од вредност е ништовна или укината (ставена вон сила) и

2. кога подносител на барањето е издавач на кој Комисијата му има изречено административна мерка согласно со членот 121 на овој закон поради непочитување на одредбите од овој закон кои ги регулираат обврските за известување од Дел четврти од овој закон, а издавачот не постапил во согласност со изречената мерка.

(5) Комисијата со решение ќе го одбие барањето за одобрување на Проспектот и во случај, ако:

1. барањето е поднесено од неовластено лице;
2. барањето е непотполно од други причини, а не поради непотполност и неправилност во Проспектот, а подносителот на барањето во рокот утврден од Комисијата не го дополнил барањето;
3. не се исполнети други законски услови за водење на постапката и
4. обврската за плаќање на надоместокот спрема Комисијата не е исполнета.

ГЛАВА V ОБЈАВУВАЊЕ

Објавување на Проспектот

Член 52

(1) По одобрувањето на Проспектот од страна на Комисијата, барателот треба јавно да ја објави конечната верзија на проспектот, во разумен рок, но не подоцна од седум дена пред почетокот на запишувањето на хартиите од вредност или пред приемот за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар.

(2) Доколку иницијалната јавна понуда вклучува класа на акции кои првпат се примаат на тргување на регулиран пазар, проспектот треба да биде достапен на јавноста најмалку 10 дена пред истекот на рокот на траење на понудата.

Начин на објавување на проспект

Член 53

(1) Проспектот како единствен документ или како Проспект составен од повеќе одделни документи се смета за достапен за јавноста, кога се објавува во електронска форма на која било од следниве веб-страници:

1. на издавачот, понудувачот или на лицето кое бара прием за тргување на регулиран пазар;
2. на инвестициските друштва кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност и
3. на пазарниот оператор кој управува со регулираниот пазар на кој се бара прием за тргување или ако не се бара прием за тргување на регулиран пазар, на веб-страницата на операторот на МПТ.

(2) Во случај на објавување на Проспектот на повеќе од еден начин, за датум на објавување на Проспектот ќе се смета, датумот на првото објавување на проспектот.

(3) Проспектот и додатоците на Проспектот дополнително може да се објават во јавноста и на еден од следниве начини:

1. како прилог во еден или повеќе весници кои излегуваат на територијата на Република Северна Македонија и
2. во печатена форма, бесплатно достапни до јавноста во просториите на регулираниот пазар каде се примаат хартии од вредност за тргување или во регистрираното седиште на издавачот и во просториите на инвестициските друштва кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност.

(4) Проспектот се објавува на посебен дел на веб-страницата, со видлив датум и час на објава, кој е лесно достапен при влегување на таа веб-страница и треба да е овозможено истиот да се презема, да се печати и да се пребарува во електронска форма која не може да се менува.

(5) Документите во кои се содржани информации кои во Проспектот се вклучени со упатување, дополнувања и/или конечните услови поврзани со Проспектот, како и резимето на Проспектот мора да бидат достапни во истиот дел покрај Проспектот, вклучувајќи и повикување преку интернет врски, доколку е потребно.

(6) Во резимето на Проспектот јасно се наведува на кој Проспект се однесува.

(7) За пристап до електронската форма на Проспектот на веб-страницата не смее да се бара регистрација на корисник, давање на изјава за прифаќање на правила и услови за користење на веб-страницата или плаќање надоместок за пристап до Проспектот.

(8) Формата и содржината на Проспектот и додатоците на Проспектот објавени или достапни на јавноста не смеат да се разликуваат од конечната верзија одобрена од страна на Комисијата.

(9) Објавениот Проспект мора да содржи предупредување во кое се наведува рокот на важност на Проспектот. Во предупредувањето се наведува и дека обврската за секое дополнување на Проспектот во случај на значајни нови услови, битни грешки или битни недоследности, нема да важи по истекот на рокот на важност на Проспектот.

(10) Доколку Проспектот е објавен во електронска форма, издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување или соодветните инвестициски друштва, односно банки (кредитни институции) кои ги пласираат или продаваат преносливите хартии од вредност е должен да го достави на барање и бесплатно до секој заинтересиран инвеститор, во печатена форма или на траен медиум.

(11) Проспектите кои се објавуваат согласно со ставот (1) на овој член, остануваат јавно достапни во електронска форма најмалку 10 години од денот на нивното објавување.

(12) Доколку во Проспектот се вклучени информации, дополнувања и/или конечни услови поврзани со проспектот со повикување преку интернет врски, тогаш тие интернет врски мора да бидат функционални најмалку 10 години од денот на објавување на Проспектот.

Објавување на веб-страницата на Комисијата за надзор на пазарот на капитал

Член 54

(1) Комисијата на својата веб-страница објавува листа на Проспекти кои ги одобрила и кои остануваат јавно достапни во електронска форма најмалку 10 години од денот на нивното објавување.

(2) Во листата од ставот (1) на овој член треба да биде содржан податок за начинот на кој проспектот станал достапен за јавноста и каде може да се најде, датумот на истекување на важноста на Проспектот, вклучувајќи и интернет врски до Проспектот објавен на веб-страницата на издавачот, на операторот на регулираниот пазар или на веб-страницата на операторот на МПТ.

(3) Објавената листа на проспекти од ставот (1) на овој член, вклучувајќи ги и интернет врските од ставот (2) на овој член, треба редовно да се ажурираат и истите да останат функционални на веб-страницата на Комисијата најмалку за периодот од 10 години од денот на нивното објавување.

(4) Ажурирањето од ставот (3) Комисијата го врши по претходно доставено известување од страна на издавачот за промена на интернет врската. Издавачот, односно понудувачот е должен да ја извести Комисијата во рок од еден ден од настанување на промената.

Објавување на Проспектот кој е составен од неколку документи

Член 55

(1) Кога Проспектот е составен од одделни документи и/или вклучува информации со повикување, документите и податоците од кои е составен проспектот може да се објават и дистрибуираат одделно, под услов овие документи да се достапни за јавноста согласно со членот 53 од овој закон.

(2) Кога Проспектот е составен од одделни документи, во секој од тие документи, освен за документите вклучени со повикување, се наведува дека тоа е само еден дел од Проспектот и каде може да се добијат и другите составни документи на Проспектот.

ГЛАВА VI РЕКЛАМИРАЊЕ

Рекламирање

Член 56

(1) Рекламата која се однесува на понудата на хартии од вредност на јавноста или за прием на тргување на регулираниот пазар треба да содржи информација дека издавачот објавил или ќе објави Проспект, како и информација за тоа каде инвеститорите можат или ќе можат да го добијат Проспектот.

(2) Рекламата треба да биде јасно препознатлива како таква и информациите содржани во рекламата мора да бидат точни и вистинити и не смеат да доведуваат во заблуда и мора да бидат во согласност со информациите содржани во Проспектот, доколку е веќе објавен, или со информациите кои ќе бидат вклучени во Проспектот, доколку проспектот сè уште не е објавен.

(3) Сите информации во врска со понудата на хартии од вредност на јавноста или со приемот за тргување на регулираниот пазар, обелоденети во усна или писмена форма, дури и ако не се објавени за целите на рекламирање, мора да бидат во согласност со информациите содржани во Проспектот.

Примена на условите за рекламирање

Член 57

(1) За понуди на хартии од вредност на јавноста и за прием на хартии од вредност за тргување на регулираниот пазар, за кои постои обврска за изработка на Проспект согласно со одредбите од овој ДЕЛ или кога издавачот, понудувачот или лицето кое поднесува барање за прием за тргување на регулираниот пазар одлучи да изготви доброволен Проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата согласно со членот 51 од овој закон, се применуваат условите од членот 56 ставови (2), (3) и (4) од овој закон.

(2) Доколку не постои обврска за изработка и објава на Проспект согласно со овој закон и издавачот или понудувачот не одлучиле да изготват доброволен Проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата согласно со членот 51 од овој закон, тогаш издавачот или понудувачот е должен материјалните информации кои ги обелодениле на одредени инвеститори, да ги обелодени и на сите останати инвеститори на кои се однесува понудата.

(3) Информациите од ставот (2) на овој член, обелоденети во врска со понуда за која постои обврска за изработка на Проспект или кога издавачот или понудувачот, одлучат да изработат доброволен проспект кој ќе биде одобрен од Комисијата согласно со членот 51 од овој закон, мора да бидат вклучени во Проспектот или додатокот на Проспектот согласно со членот 58 од овој закон.

(4) Комисијата го пропишува начинот на рекламирањето во врска со јавната понуда и/или приемот за тргување на регулиран пазар.

Дополнувања и измени на Проспектот во вид на додаток на Проспектот

Член 58

(1) Секој значаен нов фактор, материјална грешка или неточност поврзана со информациите содржани во Проспектот, кои може да влијаат на проценката на хартиите од вредност и кои произлегле или се забележани во периодот од одобрувањето на Проспектот до конечното затворање на понудата за јавноста, односно до започнувањето на тргувањето на регулираниот пазар, зависно од тоа кој настан настапува подоцна, треба да бидат наведени во додаток на Проспектот, без непотребно одложување.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член, барателот чиј Проспект е одобрен е должен да поднесе барање за одобрување на додатокот на Проспектот до Комисијата, веднаш, но најдоцна во рок од еден работен ден од настанување на околностите од ставот (1) на овој член.

(3) Обврската од ставот (2) на овој член, не се однесува во случај на објавување на периодични информации во смисла на одредбите од Дел четврти од овој закон, доколку истите се јавно објавени и достапни на официјалниот регистар на регулирани информации од членот 116 од овој закон.

(4) Измени и дополнувања се вршат и на резимето на Проспектот, доколку е потребно, да се опфатат новите информации вклучени во додатокот.

(5) Комисијата со решение одлучува за додатокот на Проспектот во рок од седум дена од денот на неговото доставување до Комисијата, а во случај кога Комисијата бара дополнителни информации и/или документи согласно со членот 49 од овој закон, рокот тече од доставување на информациите и/или документите, односно од комплетирање на барањето. Во овој случај се применуваат и членот 50 и членот 51 од овој закон.

(6) Во периодот од поднесување на барањето за одобрување на додаток на проспектот до донесување на решение од Комисијата, издавачот е должен да ја прекине јавната понуда.

(7) Барателот го објавува додатокот на Проспектот на ист начин на кој е објавен и проспектот, следниот работен ден по прием на решението на Комисијата за одобрување на додатокот на Проспектот.

(8) Инвестициските друштва ги известуваат инвеститорите или лицата кои запишале хартии од вредност дека има објавени дополнувања и измени на Проспектот.

(9) Комисијата ги пропишува случаите кога поради значајни нови факти, материјални грешки или материјални неточности во врска со информациите кои се вклучени во Проспектот е потребно да се објави додаток на Проспектот.

Право на откажување на инвеститорите

Член 59

(1) Кога Проспектот се однесува на понуда на хартии од вредност на јавноста, инвеститорите кои веќе се согласиле да купат или да запишат хартии од вредност пред да се објави додатокот на Проспектот, имаат право да се откажат од купувањето или од уписот на хартиите од вредност во рокот утврден во додатокот од Проспектот, а кој не може да биде пократок од пет дена од денот на неговото објавување.

(2) Правото за откажување од ставот (1) на овој член се реализира преку писмена изјава поднесена на местото каде што се запишани или купени хартиите од вредност. Изјавата треба да се достави најмалку два работни дена пред преносот на хартиите од вредност на сметките на имателите на хартии од вредност во Регистарот на нематеријализирани хартии од вредност што го управува овластен депозитар на хартии од вредност согласно со Законот за финансиски инструменти.

(3) На лицата од ставот (1) на овој член кои се откажале од запишувањето на хартии од вредност ќе им биде вратен паричниот износ што го имале платено за хартиите од вредност.

(4) Додатокот на Проспектот мора да содржи информација за правото на откажување од ставот (1) на овој член и тоа:

1. дека правото на откажување се однесува само на оние инвеститори кои прифатиле да купат или да запишат хартии од вредност пред да биде објавен додатокот на Проспект;
2. периодот во кој инвеститорите можат да го остварат правото на откажување и
3. со кого инвеститорите можат да стапат во контакт доколку сакаат да го остварат правото на откажување.

(5) Кога значаен нов фактор, материјална грешка или неточност од членот 58 став (1) од овој закон се однесува само на податоците содржани во документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација и доколку тој документ за регистрација или универзален документ за регистрација се користи истовремено како составен дел на повеќе проспекти, се подготвува и одобрува само еден додаток на Проспектот.

(6) Во случајот од ставот (5) на овој член, во додатокот на Проспектот се наведуваат сите проспекти на кои истиот се однесува.

(7) Во постапката на одобрување на додатокот на Проспектот, Комисијата може да побара додатокот на Проспектот како прилог да содржи пречистен текст на изменетиот Проспект, документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација, кога пречистениот текст е неопходен за да се обезбеди разбирливост на информациите наведени во Проспектот.

(8) Барањето на Комисијата од ставот (7) на овој член се смета за барање за дополнителни информации согласно со членот 49 став (1) од овој закон.

(9) Освен на барање на Комисијата согласно со ставот (7) на овој член, издавачот може доброволно да ги вклучи и пречистениот текст на изменетиот Проспект, документот за регистрација или универзалниот документ за регистрација како прилог на додатокот на Проспектот.

Одобрување на проспекти за издавачите основани во други земји

Член 60

Комисијата може да го одобри Проспектот за јавна понуда на хартии од вредност во Република Северна Македонија или за прием на тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија на издавач со седиште во друга земја, доколку истиот е изготвен согласно со барањата утврдени во одредбите од Дел трети од овој закон и согласно со Законот за девизното работење.

ГЛАВА VII ЗАПИШУВАЊЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Постапка за запишување на хартии од вредност

Член 61

(1) Постапката за запишување на хартии од вредност понудени на јавноста ја започнува издавачот или понудувачот најдоцна во рок од 30 дена од приемот на одобрието на Комисијата под услови утврдени во Проспектот.

(2) Запишувањето на хартии од вредност понудени на јавноста се врши на регулиран пазар, под услов износот на запишаните хартии од вредност да биде уплатен во целост истовремено со запишувањето.

(3) За потребите на запишување на хартиите од вредност по пат на јавна понуда, издавачот, односно понудувачот е должен да склучи договор со пазарен оператор кој управува со регулираниот пазар од ставот (2) на овој член и со овластен депозитар од членот 63 став (6) од овој закон.

(4) За време на запишувањето, сите уплати од купувачите за понудените хартии од вредност се чуваат на посебна сметка во банка (кредитна институција), која не може да биде користена од страна на издавачот се додека јавната понуда не биде успешно завршена согласно со членот 63 од овој закон.

(5) Износот од ставот (4) на овој член не може да се повлече или да се користи на кој било друг начин се до успешно завршување на јавната понуда за запишување и регистрација на новата емисија, согласно со членот 63 од овој закон, освен во случаите од членот 59 од овој закон.

(6) Средствата кои еден инвеститор ги уплаќа за време на запишувањето на хартиите од вредност не се сметаат за дел од стечајната маса во случај на стечај на издавачот пред успешното завршување на понудата согласно со членот 63 од овој закон.

(7) Во случај кога издавачот ќе стане несолвентен или над него ќе биде отворена стечајна постапка, јавната понуда веднаш се запира и уплатите на купувачите се враќаат согласно со членот 63 став (2) од овој закон.

(8) Во случајот од ставот (7) на овој член Комисијата донесува решение за запирање на јавната понуда и за поврат на сите плаќања направени по основ на понудените хартии од вредност од страна на лицата кои запишале хартии од вредност согласно со членот 63 став (2) од овој закон.

(9) Комисијата поблиску ги пропишува начинот и постапката за запишување на хартиите од вредност.

Рок за запишување

Член 62

(1) Рокот за запишување на јавната понуда не може да биде подолг од рокот на важност на Проспектот, односно не подолг од 12 месеци од неговото одобрување согласно со членот 39 став (1) од овој закон.

(2) Рокот за запишување, вклучувајќи ги и почетниот и завршниот датум, се утврдуваат во Проспектот.

(3) Запишување на хартии од вредност не е дозволено пред почетниот датум и по датумот на завршување на јавната понуда за запишување.

(4) Издавачот или понудувачот може еднократно да го продолжат периодот на запишување до најмногу 60 (шеесет) дена, но не подолго од рокот утврден со ставот (1) на овој член. Во тој случај издавачот или понудувачот треба да ги направи потребните измени и дополнувања на Проспектот за што треба да добие одобрение од Комисијата согласно со членот 58 од овој закон.

(5) Издавачот или понудувачот, имаат обврска да ги објават информациите за продолжување на рокот за запишување на начин на кој е објавен Проспектот согласно со членот 53 од овој закон.

Завршување на јавната понуда

Член 63

(1) Јавната понуда на хартии од вредност се смета за успешна доколку во рокот предвиден во членот 62 од овој закон е постигнат минималниот праг утврден во Проспектот.

(2) Ако јавната понуда не се реализира согласно со ставот (1) на овој член, истата се смета за неуспешна, а сите запишувања на хартиите од вредност се поништуваат и сите примени уплати за хартиите од вредност се враќаат на инвеститорите во рок од еден месец од известувањето од членот 64 став (1) од овој закон.

(3) Издавачот или понудувачот е должен на денот на објавување на известувањето од членот 64 став (1) од овој закон да објави и известување за инвеститорите кои запишале хартии од вредност за условите и постапката за враќање на средствата.

(4) Известувањето за инвеститорите се објавува согласно со членот 53 од овој закон.

(5) Доколку во рокот утврден во членот 62 од овој закон се запишани и уплатени повеќе хартии од вредност од минималниот праг утврден во Проспектот, издавачот може да ја затвори јавната понуда. Издавачот е должен да ја извести Комисијата и јавноста за затворањето на јавната понуда најмалку 15 дена пред денот кој издавачот го определува како ден за завршување на јавната понуда.

(6) По успешното завршување на јавната понуда на хартии од вредност, издавачот е должен да ги регистрира новоиздадените хартии од вредност во овластен депозитар.

(7) Комисијата поблиску ја пропишува содржината на известувањето од ставовите (3) и (5) на овој член.

Известување за исходот од запишувањето

Член 64

(1) Издавачот или понудувачот е должен најдоцна во рок од 10 дена од денот на завршувањето на понудата да ја извести Комисијата за бројот на запишаните и уплатени хартии од вредност, односно за процентот на реализација на емисијата и истовремено да го објави известувањето согласно со членот 53 од овој закон.

(2) Доколку издавачот или понудувачот треба да обезбеди согласност од друг субјект за регистрирање на продадените хартии од вредност, известувањето од ставот (1) на овој член до Комисијата се доставува по добивањето на потребната согласност.

(3) Издавачот или понудувачот е должен известувањето од ставот (1) на овој член да го достави истовремено и до банката (кредитната институција) од членот 61 став (4) од овој закон.

(4) Комисијата ја пропишува содржината на известувањето од ставот (1) на овој член за запишаните и уплатените хартии од вредност, односно за процентот на реализација на емисијата.

ГЛАВА VIII ОВЛАСТУВАЊА НА КОМИСИЈАТА

Овластувања за спроведување надзор

Член 65

(1) Комисијата врши надзор над исполнување на обврските утврдени во овој дел во врска со јавна понуда на хартии од вредност и/или прием за тргување на регулиран пазар, како и над рекламирањето на понудите на хартии од вредност на јавноста или на прием на тргување на регулиран пазар од аспект на усогласеност на рекламните со барањата утврдени во овој дел.

(2) Комисијата при вршење на непосреден надзор или истрага има право на места кои не се приватни станбени простории на физички лица, да влезе во просториите и да има пристап до документи и до други податоци во која било форма, доколку постои основано сомневање дека документите и другите податоци се поврзани со предметот на надзор и може да бидат релевантни за докажување на повредите на одредбите од овој дел.

(3) Комисијата може да спроведува посреден и непосреден надзор, надзор во соработка со други органи или со поднесување барање за вршење истрага до надлежните судски органи.

(4) Комисијата, поблиску ги пропишува начинот и постапката на вршење на надзор, издавањето наредби и преземањето мерки и санкции, роковите за извршување на наредбите и времетраењето на мерките и други прашања во врска со спроведување на надзорот.

Овластување за барање информации

Член 66

(1) Во однос на одобрувањето на Проспектот, Комисијата ги има следниве овластувања:

1. да бара од издавачите, понудувачите или од лицата кои бараат прием за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар да вклучат дополнителни информации во Проспектот, доколку оцени дека тоа е потребно за заштита на инвеститорите;

2. да бара од издавачите, понудувачите или од лицата кои бараат прием за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар, како и од лицата кои нив ги контролираат или се контролирани од нив, да и достават информации и документи и

3. да бара од ревизорите и од одговорните лица на издавачите, понудувачите или од лицата кои бараат прием за тргување на хартиите од вредност на регулираниот пазар, како и од инвестициските друштва овластени за извршување на понуда на јавноста или тие кои бараат прием за тргување, да ѝ достават информации.

(2) Лицата кои согласно со ставот (1) точка 3 на овој член ќе достават информација до Комисијата нема да се смета дека прекршиле кое било ограничување за обелоденување на информации пропишано со договор или со закон, подзаконски акт или друг пропис и за тоа не сносат никаква одговорност.

Овластување за прекин или забрана за јавна понуда на хартии од вредност или прием за тргување

Член 67

(1) Доколку има основано сомнение дека одредбите од овој дел се прекршени при јавната понуда на хартии од вредност или при приемот на хартиите од вредност за тргување на регулираниот пазар, Комисијата ги има следниве овластувања:

1. да ја прекине јавната понуда или да го одложи приемот за тргување за најмногу 15 последователни дена, за секој поединечен случај и

2. да ги забрани или да ги одложи рекламирањата за максимум 15 последователни дена за секој поединечен случај.

(2) Комисијата може да ја забрани јавната понуда на хартии од вредност, ако утврди дека биле прекршени одредбите од овој дел или ако има основано сомнение дека тие ќе бидат прекршени.

(3) Комисијата може да го одложи или да побара од релевантните пазарни оператори на регулирани пазари, МПТ или организирана платформа за тргување (во натамошниот текст: ОПТ) да го одложат приемот за тргување на регулираниот пазар, односно на МПТ или ОПТ за најмногу 15 последователни дена, за секој поединечен случај, ако има основано сомневање дека биле прекршени одредбите од овој дел.

(4) Комисијата може да го забрани приемот за тргување на регулираниот пазар, МПТ или ОПТ, ако утврди дека одредбите од овој дел се прекршени.

(5) Во случај Комисијата да изрече некоја од мерките од ставот (1) на овој член, инвеститорите кои имаат запишано и уплатено хартии од вредност од јавната понуда пред објавување на изречената мерка имаат право да го откажат запишувањето на хартиите од вредност и да им биде вратен паричниот износ уплатен за запишаните хартии од вредност согласно со членот 59 од овој закон.

Овластувања во врска со хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар

Член 68

Во однос на хартиите од вредност кои се примени за тргување на регулиран пазар, Комисијата ги има следниве овластувања:

1. да му наложи на издавачот да ги обелодени сите материјални информации кои би можеле да влијаат на проценката на хартиите од вредност кои се примени за тргување на регулираниот пазар, а со цел да се обезбеди заштита на инвеститорот или непречено функционирање на пазарот;

2. да го прекине или да побара од релевантниот оператор на регулиран пазар да го прекине тргувањето со хартии од вредност доколку процени дека состојбата на издавачот е таква што тргувањето би било на штета на интересите на инвеститорите и

3. да врши надзор над примената и извршувањето на обврските утврдени во овој дел, а во случај на потреба Комисијата може да се обрати до судски и/или до други надлежни органи согласно со членот 432 од Законот за финансиски инструменти.

Овластување за јавно обелоденување

Член 69

Ако при вршење на надзорот Комисијата утврди дека издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием за тргување на хартии од вредност регулиран пазар не ги почитува своите обврски утврдени со овој дел, може јавно на својата веб-страница да го обелодени непочитувањето на овие обврски.

Повлекување од тргување со хартии од вредност на регулиран пазар по барање на издавачот

Член 70

(1) Повлекување од тргување на хартиите од вредност на регулиран пазар на хартии од вредност по барање на издавачот се врши врз основа на: одлука за повлекување на хартиите од вредност од тргување на регулираниот пазар донесена од Собранието на акционери на друштвото само ако друштвото има помалку од 500 акционери, ако одлуката е донесена со мнозинство од најмалку 95% од акциите со право на глас од вкупниот број на издадени акции и ако одлуката содржи неотповиклива изјава со која друштвото се обврзува од сите акционери кои се против таквата одлука да ги откупи акциите по правична цена, најкасно во рок од три месеци од денот на донесување на одлуката согласно со Законот за финансиски инструменти.

(2) Пазарниот оператор веднаш и без одлагање ја известува Комисијата за повлекување од тргување на хартиите од вредност од ставот (1) на овој член.

ДЕЛ ЧЕТВРТИ ТРАНСПАРЕНТНОСТ

ГЛАВА I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Примена

Член 71

(1) Одредбите од овој дел се применуваат од страна на издавачите:

1. со седиште во Република Северна Македонија, а чии хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар во Република Северна Македонија, односно издавачите кои успешно реализирале јавна понуда на хартии од вредност со Проспект кој го одобрила Комисијата или

2. кои не се основани во Република Северна Македонија, кои имаат седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија, а чии хартии од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија и

3. кои Комисијата согласно со надлежностите ги идентификува како системски значајни финансиски институции или како значајни финансиски институции согласно со закон.

(2) Одредбите од овој дел не се применуваат на уделите на инвестициските фондови или на уделите стекнати или отуѓени во таквите фондови, со исклучок на затворените инвестициски фондови.

(3) Пазарниот оператор може да утврди построги или дополнителни барања од оние пропишани со одредбите од овој дел во врска со обелоденувањето на периодични и тековни информации за издавачите од различните сегменти на тој пазар.

(4) Издавачите од ставот (1) точка 2 од овој член имаат обврска да назначат адреса на коресподент во Република Северна Македонија кој ќе биде овластен да ги прими сите писмени или било кои документи и информации кои се испраќаат или се добиваат од Комисијата и други лица согласно одредбите од овој дел. Документите или информациите ќе се сметаат за валидно испратени или доставени до издавачот, доколку тие се испратени или доставени во писмена форма или во електронска форма на адресата наведена од страна на издавачот за таа намена.

(5) Издавачите од ставот (1) на овој член чии хартии од вредност се примени за тргување на мултилатерални платформи за тргување кои се наоѓаат или работат на територијата на Република Северна Македонија, се предмет на условите за обелоденување на периодични и тековни информации утврдени во правилата на операторите на мултилатералните платформи за тргување.

(6) Доколку издавач од ставот (5) на овој член не ги почитува обврските за обелоденување на периодични и тековни информации утврдени во правилата на мултилатералните платформи за тргување, операторот на МПТ може спрема тој издавач да преземе мерки утврдени со правилата на МПТ.

(7) Доколку пазарниот оператор донел одлука за привремено прекинување или за исклучување на хартиите од вредност од тргување на регулираниот пазар, обврските утврдени во овој дел престануваат да важат по истекот на шест месеци од денот на влегувањето во сила на одлуката на пазарниот оператор.

ГЛАВА II ПЕРИОДИЧНИ ИНФОРМАЦИИ

ОДДЕЛ 1

Годишни извештаи

Објавување на годишни извештаи

Член 72

(1) Издавачот е должен да одржи Собрание на акционери и да го објави усвоениот годишен извештај од членот 73 став (1) од овој закон најдоцна четири месеци по завршувањето на секоја календарска година.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, кога по одржаното собрание во рокот од ставот (1) на овој член, годишниот извештај бил разгледан, но не бил усвоен издавачот е должен да го објави таквиот извештај со напомена дека истиот не е усвоен на Собранието на акционери.

(3) Издавачот е должен да обезбеди неговиот годишен извештај да биде јавно достапен најмалку 10 години од првото објавување.

Содржина на годишниот извештај

Член 73

(1) Годишниот извештај на издавачот се состои од:

1. ревидирани финансиски извештаи со извештај од извршената ревизија,
2. извештај за работењето и
3. изјави од страна на одговорните лица на издавачот.

(2) Извештајот од извршената ревизија од ставот (1) точка 1) на овој член, потпишан од страна на лицето или лицата одговорни за ревизија на финансиските извештаи мора да биде објавен во целост во јавноста заедно со годишниот извештај.

Изјави од одговорните лица

Член 74

Секое лице кое е одговорно за составување на годишниот извештај, јасно и недвосмислено, наведено со име и функција кај издавачот, треба да даде изјава, со која потврдува дека според неговите сознанија:

1. финансиските извештаи подготвени во согласност со важечките сметководствени стандарди даваат вистинска и објективна слика за средствата, обврските, финансиската состојба и билансот на успех на издавачот и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, како целина и

2. извештајот за работењето вклучува вистински и објективен преглед на развојот и деловното работење и на состојбата на издавачот, а ако издавачот има обврска за консолидација и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, во целина, заедно со описот на главните ризици и неизвесности со кои се соочуваат.

Ревидирани финансиски извештаи на домашни издавачи

Член 75

(1) Финансиските извештаи на домашни издавачи мора да бидат изготвени согласно со меѓународните стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и ревидирани од страна на едно или повеќе друштва за ревизија коишто треба да бидат регистрирани согласно со Законот за трговските друштва и да имаат лиценца за работа од регулаторно тело надлежно за надзор над ревизијата.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член, финансиските извештаи на банките (кредитните институции) со дозвола за работа од соодветно регулаторно тело во Република Северна Македонија и финансиските извештаи на друштвата за осигурување со дозвола за работа од соодветно регулаторно тело во Република Северна Македонија мора да бидат изготвени согласно со регулативата од соодветното надлежно тело и ревидирани од страна на едно или повеќе друштва за ревизија кои што треба да бидат регистрирани согласно со Законот за трговските друштва и да имаат лиценца за работа од регулаторно тело надлежно за надзор над ревизијата.

(3) Финансиските извештаи мора да бидат ревидирани според Меѓународните стандарди за ревизија објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(4) Доколку издавачот има обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи содржат консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“

Ревидирани финансиски извештаи на странски издавачи

Член 76

(1) Финансиските извештаи на странски издавачи мора да бидат изготвени согласно со меѓународните стандарди за финансиско известување и ревидирани од страна на едно или повеќе друштва за ревизија кои се лиценцирани и имаат регистрирано дејност во согласност со закон.

(2) Финансиските извештаи мора да бидат ревидирани според Меѓународните ревизорски стандарди.

(3) Ако се бара од странскиот издавач да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи треба содржат:

1. консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со меѓународни стандарди за финансиско известување и

2. финансиски извештаи на друштвото со мнозинско учество подготвени во согласност со националното законодавство на земјата во која е основано друштвото со мнозинско учество.

(4) Доколку странскиот издавач нема обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, ревидираните финансиски извештаи содржат финансиски извештаи изготвени во согласност со националното законодавство на земјата во која е основан издавачот.

Извештај за работење

Член 77

(1) Извештајот за работењето од членот 73 став (1) точка 2 од овој закон мора да содржи вистински и објективен преглед на развојот и резултатите од деловното работење на издавачот и на неговата состојба, заедно со описот на главните ризици и неизвесности на кои е изложен.

(2) Прегледот од ставот (1) на овој член претставува реална и сеопфатна анализа на развојот и на резултатите од деловното работење на издавачот во текот на финансиската година и деловната состојба на издавачот на крајот на таа година, во согласност со обемот и сложеноста на работењето.

(3) Комисијата ја пропишува формата и содржината на извештајот за работењето.

ОДДЕЛ 2

Полугодишни извештаи

Објавување на полугодишни извештаи

Член 78

(1) Издавачот на акции или должнички хартии од вредност го објавува полугодишниот извештај за првите шест месеци од финансиската година во најкраток можен рок по завршувањето на извештајниот период, но најдоцна два месеца од завршување на извештајниот период.

(2) Издавачот е должен да обезбеди полугодишниот извештај да биде јавно достапен најмалку 10 години од првото објавување.

Содржина на полугодишниот извештај

Член 79

(1) Полугодишниот извештај се состои од:

1. скратен сет на финансиски извештаи;
2. периодичен извештај за работење и
3. изјави од страна на одговорните лица на издавачот.

(2) Комисијата ја пропишува формата и содржината на полугодишниот извештај.

Изјави од одговорните лица

Член 80

Секое лице кое е одговорно за составување на полугодишните извештаи, јасно и недвосмислено, наведено со име и функција кај издавачот, треба да даде изјава од членот 79 став (1) точка 3) од овој закон со која потврдува дека според неговите сознанија:

1. скратениот сет на финансиските извештаи подготвени во согласност со важечките сметководствени стандарди даваат вистинска и објективна слика за средствата, обврските, финансиската состојба и билансот на успех на издавачот и на друштвата кои се вклучени во консолидацијата, како целина според членот 81 од овој закон и

2. периодичниот извештај за работење вклучува вистински и објективен преглед на информациите од членот 83 од овој закон.

Скратен сет на финансиски извештаи

Член 81

(1) Доколку издавачот има обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, скратениот сет на финансиски извештаи се подготвува во согласност со меѓународните сметководствени стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) Доколку издавачот нема обврска да изготви консолидирани финансиски извештаи, скратениот сет на финансиски извештаи треба да содржи најмалку биланс на состојба, биланс на успех и белешки кон овие финансиски извештаи.

(3) При подготовката на билансот на состојба и билансот на успех, издавачот е должен да ги примени истите принципи за признавање и мерење кои ги применил при подготовката на годишните финансиски извештаи.

(4) Комисијата ги пропишува формата и содржината на скратениот сет на финансиски извештаи.

Информации за ревизија на полугодишните извештаи

Член 82

(1) Доколку полугодишниот извештај е предмет на ревизија, ревизорскиот извештај треба да се објави во целост. Обврската за целосно објавување се однесува и на прегледот на ревизорот, во случај полугодишниот извештај да бил предмет на прегледување од ревизор.

(2) Доколку полугодишниот извештај не е ревидиран или прегледан од овластен ревизор, издавачот е должен тоа да го обелодени во извештајот.

Полугодишен извештај за работење

Член 83

(1) Полугодишниот извештај за работење задолжително ги содржи важните настани кои се случиле во текот на првите шест месеци од календарската година, нивното влијание врз скратениот сет на финансиски извештаи со опис на главните ризици и неизвесности за преостанатите шест месеци од календарската година. За издавачите на акции полугодишниот извештај за работење треба да содржи и податоци за значајните трансакции со поврзани страни, согласно со законот со кој се уредува водењето на сметководството, склучени во првите шест месеци од календарската година.

(2) Под значајни трансакции со поврзани страни во смисла на ставот (1) на овој член се подразбираат трансакциите кои издавачот ги склучува со поврзани страни, а чија вредност поединечно или кумулативно надминува 10% од приходите од редовното работење што издавачот ги остварил во претходната деловна година согласно со ревидираните годишни финансиски извештаи, односно ревидираните консолидирани годишни финансиски извештаи.

(3) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на полугодишниот извештај за работење.

Извештај за плаќања кон јавниот сектор

Член 84

(1) Издавачите кои работат во екстрактивната индустрија или сеча на шуми се должни на годишна основа да подготват консолидиран извештај за сите плаќања кон јавниот сектор. Издавачот мора јавно да го објави Извештајот за плаќања кон јавниот сектор најдоцна шест месеци по завршувањето на секоја календарска година и истиот да обезбеди извештајот да биде јавно достапен во времетраење од најмалку 10 години.

(2) На содржината и начинот на изготвување на извештаите од ставот (1) на овој член се применуваат прописите од областа на сметководството и стандардите за финансиско известување.

Одговорност и обврска

Член 85

(1) Издавачот, членовите на управниот, надзорниот одбор и одборот на директори на издавачот, како и лицата кои се задолжени кај издавачот за исполнување на одредени обврски пропишани во овој дел, се одговорни за точноста, вистинитоста и целосноста на информациите содржани во извештаите од оваа глава и членот 111 од овој закон, освен ако докажат дека не знаеле или не можеле да знаат дека информациите се неточни, погрешни или нецелосни.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член солидарно одговараат за штетата на секое лице кое претрпело загуба како резултат на која било неточна, погрешна или нецелосна информација објавена од страна на издавачот или како резултат на одложувањето на објавувањето на информациите од страна на издавачот.

ОДДЕЛ 3

Исклучоци

Примена

Член 86

Обврската за обелоденување на периодичните извештаи и информации нема да се применува на следниве издавачи:

1. Република Северна Македонија, единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје;

2. меѓународни организации во кои членува најмалку една земја-членка на Европската Унија, Европската централна банка (ЕЦБ), и централните банки на земјите-членки на Европската Унија без оглед дали издаваат акции или други хартии од вредност или не, и на

3. издавач кој единствено врши емисии на должнички хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар, со поединечна номинална вредност од најмалку 3.000.000 денари или во случај на должнички хартии од вредност деноминирани во евра или во валута различна од еврото, вредноста на таквата поединечна номинална вредност, на датумот на емисијата да изнесува најмалку 50.000 евра.

ГЛАВА III ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

ОДДЕЛ I

Значајни учества

Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество

Член 87

(1) Секое физичко или правно лице кое стекнува или отуѓува акции на издавач чии акции се примени за тргување на регулиран пазар и кои носат право на глас е должен заради објавување на стекнувањето, односно отуѓувањето на акциите да го извести издавачот на тие акции, како и правното лице од членот 116 од овој закон кое го води Официјалниот регистар на регулирани информации за процентот во правата на глас од тие акции како резултат на настанатото стекнување или отуѓување, доколку процентот во правата на глас достигне, надмине или падне под прагот од 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% и 75% како резултат на стекнувањето или отуѓувањето на акциите.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член се однесува на секое достигнување, надминување или пад под пропишаните прагови кое е последица на стекнување, отуѓување или остварување на правата на глас согласно со членовите 91, 92 и 98 од овој закон.

(3) Обврската од ставот (1) на овој член се однесува на секое директно или индиректно стекнување на акции со право на глас.

Пресметување на процентот на учество во правата на глас

Член 88

За целите на транспарентноста согласно со овој дел, при пресметување на процентот на учество во правата на глас се земаат предвид правата на глас од сите акции со право на глас кои се издадени од одреден издавач од ист род и вид, вклучувајќи ги сопствените акции, како и акциите кај кои остварувањето на правото на глас е ограничено или суспендирано според овој или друг закон.

Исклучоци од обврските за известување

Член 89

(1) Одредбите од членот 87 од овој закон не се применуваат на:

1. акции кои се стекнати единствено со цел извршување на утврдување и порамнување во рамките на вообичаениот временски период за порамнување;

2. акции кои се на име на старател (чувар на имот), во рамки на вршењето на услугата старателство, под услов старателот да може да ги оствари правата на глас кои произлегуваат од тие акции единствено според инструкции дадени од клиентите во писмена форма или преку користење на електронски средства;

3. стекнување или отуѓување на значајно учество од страна на поддржувачи на пазарот, доколку со таквото стекнување или отуѓување се достигне или надмине прагот од 5%, под услов поддржувачот на пазарот:

- да има одобрение за работа за вршење на инвестициски услуги и активности од страна на Комисијата согласно со Законот за финансиски инструменти,
- да нема влијание врз управувањето на издавачот и
- да не врши влијание врз издавачот за купување на овие акции или за поддржување на нивната цена.

4. права на глас на финансиските инструменти од книгата за тргување на банки (кредитни институции) или инвестициски друштва, доколку:

- правата на глас кои произлегуваат од акциите содржани во книгата за тргување не го надминуваат прагот од 5% и

- правата на глас кои произлегуваат од акциите содржани во книгата за тргување не се остваруваат, ниту на друг начин се користат со цел да се влијае на управувањето на издавачот.

5. права на глас од акции стекнати за целите на стабилизација согласно со Законот за финансиски инструменти, доколку таквите права на глас не се остваруваат ниту на друг начин се користат со цел да се влијае на управувањето на издавачот.

(2) Комисијата го пропишува начинот на пресметка на прагот од 5% од ставот (1) точки 3 и 4 алинеја 1 на овој член.

Механизми за надзор од страна на Комисијата во однос на поддржувачите на пазарот

Член 90

(1) Поддржувачи на пазарот кои имаат намера да го користат исклучокот од членот 89 став (1) точка 3 од овој закон, се должни најдоцна во рокот утврден во членот 97 став (1) од овој закон да достават известување до Комисијата дека делуваат или имаат намера да делуваат како поддржувачи на пазарот за одреден издавач. Кога поддржувач на пазарот ќе престане со извршувањето на активности за поддржување на пазарот за одреден издавач е должен за истото да ја извести Комисијата во рокот утврден во членот 97 став (1) од овој закон.

(2) Поддржувачи на пазарот кои имаат намера да го користат исклучокот од членот 89 став (1) точка 3 од овој закон, се должни на барање на Комисијата, да достават доказ за акциите и/ или финансиските инструменти кои ги чуваат или имаат намера да ги чуваат за целите на извршување на активностите за поддржување на пазарот. Во случај кога поддржувачот на пазарот не може да ги идентификува акциите и/или финансиски инструменти кои ги чува, Комисијата може да бара од него тие акции и/или финансиски инструменти за целите на таквата идентификација, да ги чува на посебна сметка.

(3) Поддржувачот на пазарот е должен на барање на Комисијата да достави договор за поддржување на пазарот меѓу него и пазарниот оператор, односно издавачот, доколку таков договор е склучен.

Известување за стекнување или отуѓување на значајно учество во правата на глас

Член 91

(1) Обврската за известување од членот 87 од овој закон се однесува и на секое физичко или правно лице, кога истото има право да стекне, да отуѓи или да ги оствари правата на глас, доколку се работи за права на глас во еден или комбинација од следниве случаи:

1. права на глас кои ги поседува трето лице, со кое тоа физичко лице или правно лице склучило договор, со кој сите страни се обврзале преку своето меѓусебно усогласено остварување на правата на глас кои ги поседуваат да донесат долгорочна политика за управување на издавачот;

2. права на глас кои му припаѓаат на трето лице врз основа на договор склучен со тоа физичко или правно лице кој предвидува привремен пренос на правата на глас со надомест;

3. права на глас кои произлегуваат од акции кои се дадени како обезбедување кај тоа физичко или правно лице, доколку тоа физичко или правно лице може да ги остварува тие права на глас и ја искажува својата намера за нивно остварување;

4. права на глас кои произлегуваат од акции на кои е засновано право на плодуживање во корист на тоа физичко или правно лице;

5. права на глас кои согласно со точките 1, 2, 3 и 4 на овој член ги поседува или може да ги оствари друштвото коешто е контролирано од страна на тоа физичко или правно лице;

6. права на глас кои произлегуваат од акции дадени на чување кај тоа физичко или правно лице, а кои права на глас физичкото или правното лице може да ги оствари, врз основа на сопствена проценка доколку нема конкретни упатства за гласање од страна на акционерот;

7. права на глас кои ги поседуваат трети лица во свое име, а за сметка на тоа физичко или правно лице и

8. права на глас кои тоа физичко или правно лице може да ги оствари како полномошник, врз основа на сопствена проценка, доколку нема конкретни упатства за гласање од страна на акционерот.

(2) Кога обврската од членот 87 од овој закон за физичкото или правното лице ќе настане согласно со ставот (1) на овој член, секоја страна од ставот (1) на овој член за која настанала обврската е должна да достави известување до издавачот согласно со членот 87 од овој закон, а ќе се смета дека така настанатата обврска е исполнета ако се достави и едно заедничко известување.

(3) Во случаите наведени во ставот (1) точките 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член, без оглед на тоа каков договор имаат меѓу себе лицата во поглед на остварувањето на правото на глас, гласањето на Собранието на акционери се одвива согласно со одредбите од Законот за трговските друштва кои го регулираат гласањето со полномошно.

Ивестување за сопственост на финансиски инструменти

Член 92

(1) Обврската за известување од членот 87 од овој закон се однесува и на секое физичко или правно лице кое поседува, директно или индиректно кој било од финансиските инструменти од ставот (2) на овој член:

1. кои по доспевањето или во рамките на рокот на доспевање, врз основа на склучен договор, му даваат на имателот или безусловно право или дискреционо право да стекне веќе издадени акции со право на глас од издавачот чии акции се примени за тргување на регулиран пазар и

2. кои не се вклучени во точката 1 на овој став, а кои упатуваат на акциите наведени во точката 1 на овој став и кои се со економски ефект сличен на оној на финансиските инструменти од точката 1 на овој став, без оглед на тоа дали даваат или не право на физичко порамнување.

(2) За потребите на ставот (1) на овој член следниве инструменти се сметаат за финансиски инструменти, под услов да исполнуваат кој било од условите од ставот (1) точка 1, односно точка 2 на овој член:

1. преносливи хартии од вредност;
2. опции;

3. фјучерси;
4. свопови;
5. форвард договори;
6. договори за разлики во цени и
7. кои било други договори или спогодби со слични економски ефекти кои може да се порамнат физички или во пари.

(3) Комисијата поблиску го пропишува начинот на исполнување на обврската за известување која се однесува на финансиските инструменти од ставот (1) на овој член.

Исклучоци од обврската за известување за сопственоста на финансиски инструменти

Член 93

Исклучоците утврдени во членот 89 став (1) точки 2, 3 и 4 и членовите 101, 102 и 103 од овој закон соодветно се применуваат и на обврските за известување согласно со членот 92 од овој закон.

Стекнување или отуѓување на сопствените акции од страна на издавачот

Член 94

(1) Издавачот на акции, кој сам или преку лице кое дејствува во свое име, а за негова сметка, стекнува или отуѓува сопствени акции, е должен веднаш, но не подоцна од четири трговски денови од денот на стекнувањето или отуѓувањето на сопствените акции, да го објави во јавноста процентот на сопствени акции, доколку тој процент достигне, надмине или падне под праговите од 5% или 10% од учеството во правата на глас.

(2) При пресметка на процентот од ставот (1) на овој член се земаат во предвид вкупниот број на акции од кои произлегуваат правата на глас.

Обелоденување од страна на издавачот

Член 95

(1) За целите на пресметување на прагот од членот 87 од овој закон, издавачот е должен во рок од пет дена од настанатата промена да објави информации во јавноста за промената на вкупниот број на акции со право на глас, за секоја класа на акции.

(2) Издавачот одговара за точноста и веродостојноста на сите информации изготвени и објавени согласно со ставот (1) на овој член.

Содржина на известување и обелоденување на значајни учества

Член 96

(1) Известувањата од членовите 87 и 91 од овој закон ги содржат следниве информации:

1. преглед на вкупниот број на хартии од вредност со право на глас;
2. податоци за физичкото или за правното лице чие учество во хартиите од вредност со право на глас достигнало, надминало или паднало под прагот од членот 87 од овој закон;
3. доколку е применливо, податоци за контролирани друштва преку кои физичкото или правното лице од точката 2 на овој став ги поседува правата на глас;

4. датумот кога прагот пропишан во членот 87 е достигнат, надминат или учеството е паднато под тој праг и

5. податоци за акционерот, доколку тој акционер е различен од физичкото или од правното лице од точката 2 на овој став, како и податоци за физичкото или за правното лице кое за сметка на тој акционер има право да ги оствари правата на глас согласно со членот 91 став (1) од овој закон.

(2) Известувањето од членот 92 од овој закон ги содржи следниве информации:

1. преглед на вкупниот број на хартии од вредност со право на глас;
2. податоци за физичкото или за правното лице чие учество во хартиите од вредност со право на глас го достигнало, надминало или паднало под прагот од 87 од овој закон;
3. доколку е применливо, податоци за контролирани друштва преку кои физичкото или правното лице од точката (2) на овој став ги поседува правата на глас;
4. датумот кога прагот е достигнат, надминат или учеството е паднато под тој праг;
5. наведување на рокот или временскиот период за кој акциите кои се во основата на финансискиот инструмент може да се стекнуваат, за финансиски инструменти кои се со рок на доспевање или рок на реализација;

6. датумот на доспевање или истекот на рокот за реализација на финансискиот инструмент;

7. податоци за имателот на финансискиот инструмент;

8. податоци за издавачот на акции кои се во основата на финансискиот инструмент и

9. преглед по видови на финансиските инструменти од членот 92 став (1) точка 1 од овој закон и финансискиот инструмент од членот 92 став (1) точка 2 од овој закон, при што се прави разлика меѓу финансиски инструменти кои даваат право за физичко порамнување и финансиски инструменти кои даваат право за порамнување во пари.

(3) За целите на ставот (2) точка 1 од овој член, при пресметување на процентот на хартиите од вредност со право на глас се зема во предвид вкупниот број на хартии од вредност со право на глас, кои се последно објавени од страна на издавачот согласно со членот 95 од овој закон.

(4) Известувањето од членот 92 од овој закон се доставува до издавачот на акции кои се во основата на финансискиот инструмент и до Комисијата. Доколку во основата на финансискиот инструмент е повеќе од една акција, до издавачот на секоја од акциите се испраќа посебно известување.

Краен рок за доставување на известување

Член 97

(1) Акционерот или физичкото или правното лице од членовите 91 и 92 од овој закон е должно да го достави известувањето од членовите 87 и 88 од овој закон до издавачот веднаш, но не подоцна од четири трговски дена од денот кога акционерот или физичкото или правното лице:

1. ќе дознае или со оглед на околностите, би можело да дознае за стекнувањето, отуѓувањето или за можноста за остварување на правото на глас, без оглед на денот кога настанало стекнувањето, отуѓувањето или можноста за остварување на правото на глас или

2. е информирано за настанатите промени наведени во членот 95 од овој закон.

(2) Физичкото или правното лице од ставот (1) точка 1 на овој член се смета дека знае или би можело да знае за стекнувањето, отуѓувањето или можноста да го оствари правото на глас доколку поминале најмногу два трговски дена од денот на извршувањето на трансакцијата.

Поединечно и заедничко известување

Член 98

(1) За целите на членот 87 став (1) од овој закон, обврската за известување која настанува во моментот на достигнување, надминување или пад под утврдените прагови како резултат на реализираните трансакции од членот 91 од овој закон, се однесува поединечно на секој акционер или секое физичко или правно лице од членот 91 од овој закон.

(2) За целите на членот 91 став (1) точка 1 од овој закон, страните од договорот доставуваат заедничко известување.

(3) За целите на членот 91 став (1) точка 8 од овој закон, доколку акционерот назначува полномошник за потребите на одржување на Собрание на акционери, акционерот и полномошникот известувањето може да го достават како заедничко известување се до моментот од кога полномошникот веќе не ги остварува правата на глас по сопствена определба, односно без инструкции дадени од акционерот.

(4) За целите на членот 91 став (1) точка 8 од овој закон, доколку еден ист полномошник добие едно или повеќе полномошна при одржување на исто Собрание на акционери, известувањето може да го достави како заедничко известување за периодот кога ги добил полномоштвата, при што известувањето содржи податок за поединечниот и вкупниот број на права на глас.

Одговорност при заедничко известување

Член 99

Во случај на заедничко известување, односно кога обврската за известување се однесува на повеќе од едно физичко или правно лице, одговорноста за точноста и веродостојноста за податоците во известувањето подеднакво се однесува на секое лице поединечно.

Назначување на друго лице за доставување на известувањето

Член 100

Лицето кое има обврска за доставување на известување согласно со одредбите од овој дел може да назначи друго лице за подготовка на известувањето во негово име, но одговорноста за точноста и веродостојноста за податоците во известувањето ја има исклучиво лицето на кое се однесува обврската за известување.

Исклучок од обврската за известување кога известувањето е направено од страна на матичното друштво

Член 101

Правно лице е ослободено од обврската за известување до издавачот и Комисијата согласно со одредбите од овој дел, во случај кога такво известување до издавачот и Комисијата веќе има доставено неговото матично друштво или кога и матичното друштво е контролирано друштво од друго матично друштво и такво известување до издавачот и Комисијата веќе има доставено неговото матично друштво.

Исклучок од обврската за заедничко известување на друштвата за управување со фондови (Збирен износ на удели во сопственост на матичното друштво на друштвото за управување со фондови)

Член 102

(1) Матичното друштво на друштвото за управување со фондови нема обврска збирно да известува за своето учество во акциите и финансиските инструменти кои ги поседува согласно со членовите 87 и 91 од овој закон заедно со уделите кои друштвото за управување ги управува согласно со прописите со кои се уредува основањето и работењето на инвестициските фондови, доколку друштвото за управување ги остварува своите права на глас независно од матичното друштво.

(2) Обврската за збирно прикажување на уделите, односно учествата се применува во случај кога матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво инвестирало во удели управувани од страна на друштво за управување со фондови, при што тоа друштво не може да ги оствари правата на глас самостојно, по сопствена проценка, туку само по инструкции дадени од матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво.

(3) Комисијата ги пропишува начинот на известување и документацијата во врска со примената на исклучокот од ставот (1) на овој член.

Исклучок од обврската за заедничко известување на инвестициски друштва

Член 103

(1) Матичното друштво на инвестициското друштво, основано согласно со прописите со кои се уредува основањето и работата на инвестициските друштва, нема обврска збирно да ги прикажува своите удели (учества) кои ги поседува согласно со членовите 87 и 91 од овој закон заедно со акциите и финансиските инструменти кои инвестициското друштво ги управува за сметка на индивидуален клиент, под услов инвестициското друштво:

1. да има одобрение за вршење на услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент издадено од страна на Комисијата;

2. да може да ги остварува правата на глас кои произлегуваат од акциите и финансиските инструменти само врз основа на упатства за гласање добиени во писмена форма или со користење на електронски средства или со примена на соодветни механизми да осигура дека услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент се врши независно од останатите услуги под услови еднакви на оние предвидени со соодветните прописи со кои се уредува вршењето на услугата управување со портфолио за сметка на индивидуален клиент од страна на друштвата за управување со фондови и

3. да ги остварува своите права на глас независно од своето матично друштво.

(2) Обврската за збирно прикажување на уделите, односно учествата се применува во случај кога матичното друштво или друго друштво контролирано од матичното друштво инвестирало во акции или финансиски инструменти управувани од страна на инвестициско друштво, при што инвестициското друштво не може да ги оствари правата на глас кои произлегуваат од акциите или финансиските инструменти самостојно, по сопствена проценка, туку само по инструкции дадени од матичното друштво или другото друштво контролирано од матичното друштво.

(3) Комисијата ги пропишува начинот на известување и документацијата во врска со примената на исклучокот од ставот (1) на овој член.

Содржина на известувањето на издавачот

Член 104

(1) Известувањето од членот 87 став (1), членови 91 и 92 од овој закон во врска со акциите и финансиските инструменти примени за тргување на регулирани пазар ги содржи најмалку следниве информации:

1. име и седиште на издавачот на акции;
2. податоци за физичкото или за правното лице кое го достигнало, надминало или паднало под прагот пропишан во членот 87 од овој закон;
3. податоци за контролирани друштва преку кои му припаѓаат правата на глас на физичкото или на правното лице од точката 2 на овој став;
4. податоци за акционерот, доколку тој акционер е различен од физичкото или од правното лице од точката 2 на овој став, како и податоци за физичкото или за правното лице кое за сметка на тој акционер има право да ги оствари правата на глас согласно со членот 91 став (1) од овој закон;
5. податоци за начинот на кој е достигнат или надминат пропишаниот праг или учеството е паднато под пропишаните прагови;
6. доколку е применливо, податоци за документите врз основа на кои се достигнува, надминува или паѓа под пропишаните прагови;
7. податок за бројот на стекнати или отуѓени права на глас (во апсолутен и релативен износ) со кои се достигнува, надминува или се паѓа под пропишаните прагови;
8. податок за вкупниот број на права на глас (во апсолутен и релативен износ) кој е достигнат, надминат или е паднато под него, за секој род на акции со право на глас посебно, доколку издавачот издал акции со право на глас од повеќе родови;
9. датумот кога прагот е достигнат, надминат или учеството е паднато под прагот;
10. преглед на бројот на права на глас кои ги поседува физичкото или правното лице во случаите од членовит 87 и 91 од овој закон и бројот на правата на глас кои физичкото и правното лице ги поседува во случаите од членот 92 од овој закон;
11. преглед по видови на финансиски инструменти од членот 92 став (1) точка 1 од овој закон и финансиски инструменти од членот 92 став (1) точка 2 од овој закон, при што се прави разлика меѓу финансиски инструменти кои даваат право за физичко порамнување и финансиски инструменти кои даваат право за порамнување во пари.

(2) Во известувањето од ставот (1) на овој член, за секое физичко лице се наведува име, презиме и живеалиште, а за секое правно лице, назив, правна форма, седиште, трговска регистрација и податоци за одговорното лице во правното лице.

(3) Доколку документот од ставот (1) точка 6 на овој член е полномошното дадено согласно со членот 91 став (1) точка 8 од овој закон кое се однесува само на едно Собрание на акционери, тогаш во известувањето од ставот (1) на овој член се наведува податок за вкупниот број на права на глас (во апсолутен и релативен износ) кои ќе му припаднат на акционерот, односно полномошникот по одржувањето на Собранието на акционери, кога полномошникот повеќе не може да ги остварува правата на глас самостојно, по сопствена процена.

(4) Доколку документот од ставот (1) точка 6 на овој член е финансиски инструмент од членот 92 став (1) од овој закон, тогаш во известувањето од ставот (1) на овој член се наведува податок за датумот на доспевање или денот кога истекува рокот за реализација на финансискиот инструмент, како и податок за денот или периодот во кој физичкото или правното лице може да се стекне со акциите со право на глас кои се во основата на финансискиот инструмент.

(5) Лицето кое го доставува известувањето од ставот (1) на овој член, е должно на барање на Комисијата да достави копија од документите од ставот (1) точка 6 на овој член.

(6) Образецот за доставување на известувањето од ставот (1) на овој член е достапен во електронска форма на веб-страницата на Комисијата.

(7) Комисијата ги пропишува формата и содржината на образецот за доставување на известувањето од ставот (1) на овој член, како и начинот на негово доставување до Комисијата.

Рок за објавување на информациите содржани во известувањето од страна на издавачот

Член 105

Издавачот е должен по приемот на известувањето од членот 87 од овој закон веднаш, но не подоцна од три дена на тргување од денот на приемот на известувањето, да ги објави сите информации содржани во известувањето во официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон.

Календар на денови на тргување

Член 106

Комисијата е должна на својата веб-страница да објави календар на денови на тргување за секој регулиран пазар во Република Северна Македонија.

Докажување за доставување на известувањето за поседување на значајни учества

Член 107

Лицето кое има обврска да доставува известување согласно со членовите 87, 91 и 92 од овој закон, е должно на барање на Комисијата да го докаже доставувањето на известувањето.

Информации кои се доставуваат до Комисијата

Член 108

(1) Информациите кои се доставуваат до издавачот согласно со одредбите од овој оддел, издавачот е должен да ги достави и до Комисијата.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член до Комисијата се доставуваат по електронски пат.

ОДДЕЛ 2

Информации за имателите на хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар

Обврски за информирање за издавачот чии акции се примени за тргување на регулиран пазар

Член 109

(1) Издавачот на акции кои се примени за тргување на регулиран пазар мора да обезбеди еднаков третман за сите иматели на акции од ист род и класа во друштвото.

(2) Издавачот е должен да му ги обезбеди на имателот на акции сите механизми и информации кои му се потребни за остварување на неговите права и истовремено да обезбеди целосност и веродостојност на информациите. Издавачот е должен да му овозможи на акционерот остварување на неговите права преку полномошник во согласност со закон.

(3) Издавачот е должен особено:

1. да објави јавен повик во кој се содржани информации за местото, времето на одржување на собрание на акционери, дневниот ред, вкупниот број на акции и акции со право на глас и за правото на имателите на акции да учествуваат на Собрание на акционери;

2. на секое лице кое има право да гласа на Собрание на акционери, заедно со известувањето за одржување на Собрание на акционери да му обезбеди образец за полномошно во хартиена или во електронска форма под условите во ставот (4) на овој член или на барање на секое лице кое има право да гласа на Собрание на акционери по објавувањето на јавниот повик за одржување на Собранието на акционери;

3. на секој полномошник, овластен од повеќе акционери да му укаже на обврската за достава на известување до Комисијата, за намерата и причините за давањето на полномошната, согласно со Законот за преземање на акционерски друштва;

4. да назначи како свој агент, односно застапник инвестициско друштво, односно овластен депозитар преку кој акционерите ќе можат да ги остваруваат своите финансиски права и

5. јавно да ги објави информациите во врска со распределбата и исплатата на дивиденда, издавањето на нови акции, вклучувајќи и информации за какви било договорени права кои се однесуваат на распределба, запишување или конверзија на акциите или откажување од тие права.

(4) Издавачот може за дистрибуирање на податоците од ставот (3) на овој член до акционерите да користи електронски средства, доколку за тоа е претходно донесена одлука на Собранието на акционери и доколку се исполнети најмалку следниве услови:

1. користењето на електронските средства на ниту еден начин не зависи од локацијата на седиштето или местото на живеење на акционерот или во случаите од членот 91 став (1) од овој закон, од местото на живеење на физичките лица или локацијата на седиштето на правните лица;

2. издавачот да обезбеди соодветна постапка за идентификација, со цел физичките и правните лица од членот 91 од овој закон, кои можат да ги користат правата на глас или можат да го пренесат своето право на глас да бидат навремено информирани;

3. акционерите, или во случаите наведени во членот 91 став (1) од овој закон, физичките или правните лица кои имаат право да се стекнат, да отуѓат или да ги реализираат правата на глас, да се контактирани во писмена форма за да се побара нивна согласност за користење на електронски средства за дистрибуирање на информации, при што се смета дека согласноста е дадена доколку во рок од 10 дена не го искажат своето противење. Во секој случај тие ќе можат да побараат во кое било време во иднина, информациите да им бидат дистрибуирани во писмена форма и

4. издавачот е должен трошоците во врска со доставувањето на податоците по електронски пат, да ги распредели согласно со начелото на еднаков третман од ставот (1) на овој член.

(5) Издавачот е должен дистрибуирањето на податоци по електронски пат да го прави истовремено со дистрибуирањето на податоците согласно со ставот (3) на овој член.

Обврски за информирање за издавачот чии должнички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар

Член 110

(1) Издавачот на должничките хартии од вредност примени за тргување на регулираниот пазар мора да обезбеди еднаков третман (*pari passu*) на сите иматели на еднакво рангираните должнички хартии од вредност во поглед на сите права кои се поврзани со тие должнички хартии од вредност.

(2) Издавачот е должен да му ги обезбеди на имателот на должничките хартии од вредност сите механизми и информации кои му се потребни за остварување на неговите права и истовремено да обезбеди целосност и веродостојност на информациите. Издавачот е должен да му овозможи на имателот на должничките хартии од вредност остварување на неговите права преку полномошник, во согласност со закон.

(3) Издавачот е должен особено:

1. да објави јавен повик во кој се содржани информации за местото и времето на одржување на собранието на имателите на должничките хартии од вредност, известување за дневниот ред со образложение на предложените одлуки, известување за исплатата на камата и за остварувањето на правата кои се однесуваат на конверзија, замена, запишување или откажување од права и плаќања како и за правото на имателите на должничките хартии од вредност да учествуваат на собранието на иматели на должничките хартии од вредност;

2. на секое лице кое има право да гласа на собрание на иматели на должничките хартии од вредност, заедно со известувањето за одржување на собранието да му обезбеди образец на полномошно во хартиена или во електронска форма под условите од ставот (4) на овој член или на барање на секое лице кое има право да гласа на собрание на иматели на должничките хартии од вредност по објавувањето на јавниот повик за одржување на собранието и

3. да назначи како свој агент, односно застапник инвестициско друштво преку кое имателите на должнички хартии од вредност ќе можат да ги остваруваат своите финансиски права.

(4) Издавачот може за дистрибуирање на податоците од ставот (3) на овој член до имателите на должнички хартии од вредност да користи електронски средства, доколку за тоа е претходно донесена одлука на собранието на иматели на должнички хартии од вредност и доколку се исполнети особено следниве услови:

1. користењето на електронските средства да не зависи од локацијата на седиштето или местото на живеење на имателот на должнички хартии од вредност или на ополномоштеното лице кое го претставува имателот;

2. издавачот да обезбеди соодветна постапка за идентификација, со цел имателите на должнички хартии од вредност да бидат навремено информирани;

3. имателите на должнички хартии од вредност се контактирани во писмена форма за да се побара нивна согласност за користење на електронски средства за дистрибуирање на информациите и се смета дека согласноста е дадена, доколку во рок од 10 дена не го искажат своето противење, при што тие ќе можат да побараат во кое било време во иднина, информациите да им бидат доставени во писмена форма и

4. издавачот е должен трошоците во врска со доставувањето на податоците по електронски пат да ги распредели согласно со начелото на еднаков третман наведено во ставот (1) на овој член.

Обврски за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност

Член 111

(1) Издавачот на акции кои се примени на тргување на регулиран пазар е должен без одлагање да ги обелодени во јавноста сите измени во правата кои се поврзани со различните видови на акции, вклучувајќи ги и промените на правата кои се поврзани со деривативните финансиски инструменти издадени од страна на тој издавач и кои даваат право на стекнување на акции од тој издавач.

(2) Издавачот на должнички хартии од вредност примени за тргување на регулиран пазар е должен без одлагање да ги обелодени во јавноста сите промени во правата на имателите на хартиите од вредност, вклучувајќи ги и промените на роковите и условите на хартиите од вредност кои индиректно можат да влијаат на тие права, особено ако тоа произлегува од измена на условите за задолжување или промена на каматните стапки.

ГЛАВА IV ОБЕЛОДЕНУВАЊЕ И ЧУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Обелоденување на регулирани информации

Член 112

Секогаш кога издавачот или кое било лице кое побарало прием за тргување на регулиран пазар на хартиите од вредност издадени од тој издавач без согласност на издавачот и кое ќе обелодени на кој било начин регулирани информации, е должно тие информации истовремено со обелоденувањето да ги достави до Комисијата и до регулираниот пазар каде што хартиите од вредност се примени за тргување преку официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 став (1) од овој закон.

Употреба на јазици

Член 113

(1) Регулираните информации што се поднесуваат до Комисијата или се објавуваат во јавноста согласно со одредбите од Дел четврти од овој закон, се поднесуваат и објавуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, а покрај на македонски јазик и неговото кирилско писмо можат да бидат објавени и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на Република Северна Македонија и на неговото писмо.

(2) Издавачот од трета земја чии хартии од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија, освен на начинот утврден во ставот (1) на овој член може да ги објави регулираните информации и на англиски јазик.

(3) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар само во Република Северна Македонија регулираните информации мора да и бидат објавени на јавноста на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

(4) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулираниот пазар во Република Северна Македонија и во една или повеќе трети земји, пропишаните информации ќе бидат објавени:

1. на македонски јазик и

2. на јазик по избор на издавачот или на јазикот прифатен од страна на надлежните органи на тие трети земји или на англиски јазик, како јазик кој вообичаено се употребува во областа на меѓународните финансии.

(5) Кога Република Северна Македонија е матична земја-членка, а хартиите од вредност на издавачот се примени за тргување на регулиран пазар во една или по

веќе земји-членки домаќини, но не и во Република Северна Македонија, регулираните информации се објавуваат на јазик избран од издавачот или на јазик одобрен како јазик на објавување од земјата-членка домаќин или на јазик кој вообичаено се употребува во областа на меѓународните финансии.

(6) Доколку издавачот од ставот (5) на овој член избрал јазик на објавување да биде јазикот што го определила земјата-членка домаќин, регулираните информации се објавуваат или на македонски јазик или на јазик што вообичаено се користи во областа на меѓународните финансии.

(7) По исклучок од ставовите (3), (4), (5) и (6) на овој член, издавачот чии хартии од вредност со поединечна номинална вредност од најмалку 6.000.000 денари се примени за тргување на регулираниот пазар во една или повеќе земји-членки домаќини, ги објавува регулираните информации или на јазикот назначен од неговата матична земја-членка и земјата-членка домаќин или на јазик вообичаен во областа на меѓународните финансии.

(8) Право на избор на јазикот од ставот (7) на овој член има и издавачот на должнички хартии од вредност чија поединечна номинална вредност е најмалку 3.000.000 денари, доколку се вклучени во тргување на регулираниот пазар во некоја од земјите-членки пред 31 декември 2010 година се додека се во оптек, односно до доспевање.

(9) Издавачот на должнички хартии од вредност кои се примени за тргување на регулираниот пазар во една од земјите-членки пред 31 декември 2010 година, чија номинална вредност е изразена во валута различна од еврото, а противвредноста на поединечната номинална вредност е најмалку 3.000.000 денари има право на избор на јазикот на објавување на пропишаните информации согласно со ставот (7) на овој член.

(10) Доколку номиналните износи на хартии од вредност од ставовите (7), (8) и (9) на овој член, се изразени во евра по потреба, се претвораат во денари по среден курс на еврото во однос на денарот на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на нивното издавање.

(11) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулиран пазар без согласност на издавачот, обврските од ставот (2) до ставот (6) на овој член, кои се однесуваат на издавачот се применуваат на лицето кое побарало прием на хартиите од вредност на регулираниот пазар без согласност на издавачот.

(12) Акционерите и физичкото лице или правното лице од членовите 87, 91 и 92 од овој закон може да достават информации до издавачот само на англиски јазик. Доколку издавачот добие такви информации на англиски јазик има обврска да обезбеди превод на македонски јазик за целите за објавување во официјалниот Регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон.

(13) Доколку е поведена постапка во врска со пропишаните информации пред суд на земја-членка на Европската Унија, трошоците за преведување на тужбата и другите поднесоци се регулираат во согласност со прописите на земјата-членка.

Пристап до регулирани информации

Член 114

(1) Издавачот или лице кое поднело барање за прием за тргување на регулираниот пазар без согласност на издавачот ги објавува регулираните информации на начин со кој се обезбедува брз пристап до таквите информации без дискриминација согласно со ставот (5) на овој член и истите ги доставува до официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 став (1) од овој закон.

(2) Доколку издавачот од ставот (1) на овој член, освен на начин уреден во ставот (1) на овој член, одлучи регулираните информации и извештаи да ги објави и во друг електронски или печатен медиум, во тој случај истовремено објавува и соопштение во кое ќе ја наведе веб-страницата и официјалниот регистар на регулирани информации во кои се достапни во целост извештаите и информациите кои се релевантни за инвеститорите.

(3) При објавување на информациите согласно со ставот (2) на овој член, издавачот е должен да користи медиум кој обезбедува ефикасно ширење на информациите во јавноста на начин на кој ќе се спречи неовластен пристап на истите.

(4) Во случај на објавување на регулираните информации и извештаи согласно со ставот (2) на овој член, лицата од ставот (1) на овој член пред објавувањето на регулираните информации до Комисијата доставуваат копија од договорот за објавување на регулираните информации со медиумот.

(5) Лицата од ставот (1) на овој член не смеат да им наплатуваат на инвеститорите какви било трошоци за обезбедување на регулирани информации.

(6) Кога хартиите од вредност се примени за тргување на регулиран пазар во една земја-членка домаќин, но не и во Република Северна Македонија, земјат-членка домаќин треба да обезбеди објавување на регулираните информации согласно со барањата од ставовите (1), (3) и (5) на овој член.

(7) Комисијата ги пропишува, формата и содржината, како и начинот на доставување на регулираните информации и минималните стандарди кои лицата од ставот (1) на овој член се должни да ги почитуваат при објавувањето на регулираните информации.

Официјален регистар на регулирани информации

Член 115

(1) Официјален регистар на регулирани информации е информатички систем за прибирање, чување, обработување, објавување и достапност на регулираните информации.

(2) Официјалниот регистар на регулирани информации мора да исполнува минимални стандарди за квалитет на безбедноста, заштитата и потполноста на примените информации, изворот на информации, регистрирање на времето на прием на информациите и едноставноста во пристапот на крајните корисници до прибраните информации.

Водење на официјален регистар на регулирани информации

Член 116

(1) Официјалниот регистар на регулирани информации во Република Северна Македонија го води Комисијата.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член, Комисијата може да го довери водењето на официјалниот регистар на регулирани информации во Република Северна Македонија на пазарен оператор или друго правно лице, по претходно добиено одобрение од Комисијата.

(3) За добивање одобрение за водење на официјалниот регистар на регулирани информации субјектот од ставот (2) на овој член до Комисијата поднесува барање и документација со која докажува дека ги исполнува технички, безбедносни, организациски и други услови во однос на кадарот и опремата за водење на официјалниот регистар, како и да обезбеди непречен пристап до регулираните информации.

(4) По барањето од ставот (3) на овој член, Комисијата донесува решение за давање одобрение за водење на официјалниот регистар на регулирани информации согласно со овој закон во рок од 90 дена од денот на приемот на комплетното барање

(5) Доколку субјектот од ставот (3) на овој член на кого Комисијата му издала одобрение за водење на официјалниот регистар на регулирани информации, не го води регистарот согласно со ставот (3) на овој член, Комисијата ќе го одземе одобрението од ставот (4) на овој член.

(6) Во случај кога официјалниот регистар на регулирани информации го води пазарен оператор или друго правно лице согласно со ставот (2) на овој член, Комисијата има пристап во реално време до сите извештаи, податоци и информации, кои му се достапни на пазарниот оператор.

(7) Извештаите, податоците и информациите доставени до субјектот од ставот (2) на овој член кој го води официјалниот регистар на регулирани информации се сметаат и за доставувени до Комисијата.

(8) Пазарниот оператор, односно правното лице од ставот (2) на овој член, мора пред воведување на каква било промена на условите за водење на официјалниот регистар на регулирани информации согласно со ставот (2) на овој член, за тоа да добие одобрение од Комисијата.

(9) Комисијата, односно субјектот од ставот (2) на овој член, кој добил одобрение од Комисијата согласно со ставот (4) на овој член, наплатува надоместоци за прибирање информации во регистарот.

(10) Надомесоците од ставот (9) на овој член се утврдуваат со Тарифник донесен од Комисијата, односно од субјектот од ставот (2) на овој член.

(11) Субјектот од ставот (2) на овој член, кој добил одобрение од Комисијата согласно со ставот (4) на овој член, за Тарифникот со кој се утврдува висината на надоместоците од ставот (9) на овој член и сите негови измени мора претходно да добие одобрение од Комисијата.

(12) Субјектот од ставот (2) на овој член, кој добил одобрение од Комисијата согласно со ставот (4) на овој член, е должен регулираните информации доставени во официјалниот регистар на регулирани информации да ги направи јавно достапни на својата веб-страница.

(13) Комисијата ги пропишува формата и содржината на барањето за издавање на одобрение од ставот (3) на овој член, како и потребната документација за исполнување на условите за водење на официјален регистар на регулирани информации.

Електронска пристапна точка

Член 117

(1) Кога се воспоставува интернет портал кој служи како електронска пристапна точка („пристапна точка“) субјектот што го води официјалниот регистар на регулирани информации има обврска да ја развие и воспостави пристапната точка.

(2) Системот за интерконекција на официјално назначените механизми или другите слични механизми се состои од:

1. официјално именувани механизми или други слични механизми и
2. порталот кој служи како електронска пристапна точка.

(3) Пристап до централните механизми за чување се остварува преку пристапната точка.

(4) Официјалниот регистар на регулирани информации е дел од систем кој го сочинуваат меѓусебно поврзани официјални регистри на регулирани информации и европската електронска пристапна точка која ја креира и води ЕСМА.

(5) Официјалниот регистар на регулирани информации мора да обезбеди пристап на регулираните информации преку европската електронска пристапна точка.

(6) За потребите на обезбедување на пристап до регулираните информации се користат регулаторни технички стандарди кои ги изготвува ЕСМА и ги усвојува Европската комисија и со кои се одредуваат следниве технички барања за пристап до регулираните информации на ниво на Европската Унија:

1. технички барања во врска со комуникациската технологија која ја користат официјалните регистри на регулирани информации;

2. технички барања за водење на централна пристапна точка за пребарување на регулирани информации;

3. технички барања во врска со употребата на единствен идентификатор за секој издавач кој користи официјален регистар на регулирани информации;

4. заедничка форма за доставување на регулираните информации кој го користат официјалните регистри на регулирани информации и

5. заедничка класификација на регулираните информации кои користат официјален регистар на регулирани информации и заеднички попис на видовите на регулирани информации.

Обврски за известување за издавачи кои не се основани во Република Северна Македонија

Член 118

(1) Во случај кога издавачот не е основан во Република Северна Македонија и е со седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија, Комисијата може да го ослободи издавачот од обврската за исполнување на барањата за изготвување на регулирани информации согласно со одредбите од членовите 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 94, 95, 105, 109, 110 и 111 од овој закон, под услов законодавството на земјата каде е регистриран издавачот да пропишува исти услови со условите за објавување согласно со овој закон или доколку издавачот ги исполнува обврските согласно со законодавството на трета земја, а кои обврски Комисијата ги смета за подеднакви на оние пропишани со овој закон.

(2) Информациите опфатени со барањата пропишани во третата земја се поднесуваат согласно со членот 112 и се обелоденуваат согласно со членовите 113, 114 и 115 од овој закон.

(3) По исклучок од ставовите (1) и (2) на овој член, издавачот со седиште во трета земја нема обврска да подготвува финансиски извештаи во согласност со овој закон за секоја деловна година под услов издавачот да ги подготвил финансиските извештаи во согласност со меѓународно прифатените стандарди пропишани со законодавството на Европската Унија.

(4) Комисијата се грижи податоците објавени од издавачот со седиште во трета земја да бидат објавени и во Европската Унија, доколку можат да бидат значајни за нејзините инвеститори, а во случај кога не се сметаат за регулирани информации согласно со одредбите од овој закон.

(5) Комисијата, поблиску ги пропишува условите кои ги смета за еднакви на условите во законодавствата на трети земји од ставот (1) на овој член.

ГЛАВА V
ОВЛАСТУВАЊА НА КОМИСИЈАТА СОГЛАСНО СО ДЕЛ ЧЕТВРТИ

Надзор, овластувања и мерки

Член 119

(1) Комисијата, врши надзор над примената и извршувањето на одредбите од овој закон. При вршењето на надзорот Комисијата е овластена да:

1. им наложи на ревизорите, издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или на физичките или правните лица наведени во членовите 87 или 92 од овој закон и на лицата кои ги контролираат или се контролирани од нив да ги обезбедат и да ги достават до Комисијата потребните информации и документи во врска со обелоденувањето информации;

2. му наложи на издавачот да ги обелодени во јавноста информациите и документите од точката 1 на овој став, на начин и во рок кој ќе го определи Комисијата, во спротивно Комисијата може по сопствена иницијатива да ги објави тие информации во случај кога издавачот, или лицата кои го контролираат или се контролирани од него, не го сторат тоа и откако му била дадена можност на издавачот да ги образложи причините за непостапувањето;

3. им наложи на одговорните лица на издавачите и на имателите на акции или други финансиски инструменти или на лица или субјекти од членовите 91 или 92 од овој закон, да известат за информациите кои се бараат согласно со одредбите од овој дел и согласно со подзаконските акти и доколку е потребно да обезбедат дополнителни информации и документи;

4. следи дали издавачот навремено ги обелоденува регулираните информации обезбедувајќи навремен и еднаков пристап на јавноста до тие информации;

5. проверува дали регулираните информации се објавуваат согласно со овој дел и подзаконските акти и презема соодветни мерки во случај на нивно прекршување и

6. врши надзор на примената на одредбите од овој дел, а по потреба соработува со судската власт и/или други надлежни органи согласно со членот 432 од Законот за финансиски инструменти.

(2) Доколку Комисијата утврди дека издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или физичките или правните лица наведени во членовите 91 или 92 од овој закон ги прекршиле одредбите од овој закон може:

1. да им наложи на лицата од точките 2 и 3 на овој член да ги отстранат неправилностите и незаконитостите и да ја известат Комисијата за отстранувањето на истите во определен рок;

2. да изрече опомена на издавачите, имателите на акции или други финансиски инструменти или на физичките или правните лица наведени во членовите 91 или 92 од овој закон;

3. јавно да обелодени дека издавачот или имателот на акции или други финансиски инструменти или физичките или правните лица наведени во членовите 91 или 92 од овој закон не ги почитува своите обврски согласно со одредбите од овој дел;

4. времено да го забрани или да побара од соодветниот пазарен оператор времено да го забрани тргувањето со хартии од вредност на издавачот за период од најмногу 10 трговски дена, ако има основи за сомневање дека одредбите од овој дел или подзаконските акти биле повредени од страна на издавачот;

5. трајно да го забрани тргувањето на регулираниот пазар во Република Северна Македонија со хартии од вредност на издавачот, ако утврди дека одредбите од овој дел или на подзаконските акти се прекршени;

6. времено да го ограничи правото на глас на имателите на сите или на дел од акции или други финансиски инструменти или на физичките или правните лица наведени во членовите 91 или 92 од овој закон во однос на хартиите од вредност во случај на повреда на одредбите од овој закон до отстранување на настанатите неправилности и незаконитости;

7. да наложи времена забрана на правни работи врз основа на подарок на хартиите од вредност на издавачот најмногу за период од 10 дена;

8. да изрече друга мерка согласно со закон од надлежност на Комисијата.

(3) Ако лицето од ставот (2) на овој член не постапи по преземената мерка од страна на Комисијата, Комисијата може со ново решение да ја изрече истата мерка или да изрече нова мерка.

(4) Комисијата може да преземе и други мерки, да изрече и други санкции согласно со одредбите од Законот за финансиски инструменти.

(5) Комисијата поблиску го пропишува начинот на вршење на надзорот, издавањето наредби и преземањето мерки и санкции, роковите за извршување на наредбите и времетраењето на мерките и други прашања од значење за спроведување на надзорот.

Обврска на ревизорите

Член 120

(1) Друштвата за ревизија односно овластените ревизори кои вршат ревизија на финансиските извештаи на издавачите на хартии од вредност имаат обврска да ѝ достават на Комисијата информации и документи согласно член 66 став (1) точка 3 од овој закон и согласно член 119 став (1) точка 1 од овој закон.

(2) Доколку ревизор обелодени на Комисијата некој факт или одлука врз основа на барањето од страна на Комисијата од член 119 став (1) точка 1 од овој закон, истото нема да претставува прекршување на кое било ограничување за обелоденување на информации наметнато со договор или со закон, подзаконски акт или друг пропис и за тоа ревизорот нема да сноси никаква одговорност.

Административни мерки

Член 121

(1) Во случај на прекршување на одредбите од членот 72 до членот 76, од членот 78 до членот 84, од членот 87 до членот 89, од членот 91 до членот 92, членот 94, од членот 96 до членот 98 и од членот 102 до членот 105 и членот 111 од овој закон, Комисијата согласно со овластувањата од членот 119 од овој закон може да донесе решение за изрекување на следниве мерки:

1. јавно го објавува идентитетот на физичкото или на правното лице, како и информациите за неправилностите и незаконитостите;

2. му наложува на одговорното физичко или правно лице да го прекине однесувањето со кое го предизвикува прекршувањето и да се откаже од кое било повторување на таквото однесување;

3. донесува решение со кое од акционерското друштво и/или од неговите директори или вработени се бара да ги отстранат неправилностите и незаконитости и да ја известат Комисијата за отстранувањето на истите;

4. донесува решение со кое времено го ограничува правото на глас на лицето во однос на хартиите од вредност во случај на повреда на одредбите од овој закон до отстранување на настанатите неправилности и незаконитости;

5. донесува решение со кое ќе наложи времено прекинување на тргувањето со хартии од вредност на акционерското друштво кое ги прекршило одредбите од овој закон најмногу за период од 10 дена и

6. наложува времена забрана на правни работи со хартиите од вредност на акционерското друштво кое ги прекршило одредбите од овој закон најмногу за период од 10 трговски дена.

(2) Ограничување на правата на глас од ставот (1) точка 3 на овој член може да се направи во однос на дел или на сите акции на кои се однесува прекршокот и тоа само за одреден временски период. Комисијата одредува кој ден ограничувањето влегува во сила.

(3) Ако лицето од ставот (1) на овој член не постапи по преземената мерка од страна на Комисијата, Комисијата може со ново решение да ја изрече истата мерка или да изрече нова мерка.

Одмерување на мерките на контрола и надзор

Член 122

При определувањето на мерката пропорционално на прекршувањето на одредбите од Дел четврти од овој закон, Комисијата ги зема предвид сите релевантни околности, особено имајќи го предвид следново:

1. тежината и времетраењето на прекршувањето;
2. степенот на одговорност на физичкото или на правното лице;
3. имотната состојба на физичкото, односно правното лице што го сториле прекршокот;
4. висината на стекнатата добивка или избегнатата загуба на одговорното физичко или на правното лице, во онаа мера во која може таа да се утврди;
5. загубите претрпени од страна на трети лица како резултат на прекршувањето до онаа мера до која тие може да се утврдат;
6. степенот на соработка на одговорното физичко или на правното лице со надлежниот орган и
7. претходно направените прекршувања од страна на одговорното физичко или на правно лице.

Собирање, обработка и чување на лични податоци

Член 123

(1) Комисијата ги собира, обработува и чува следниве категории на лични податоци за идентификување на членовите на органите на управување и надзор, на акционерите и на други одговорни лица во друштвата издавачи на хартии од вредност и со нив поврзаните лица: име, презиме, матичен број (ЕМБГ), адреса на живеење, образовни и професионални квалификации, податоци за сопственоста на акции и други финансиски инструменти, податоци за ангажманите на раководни позиции, податоци за изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност и податоци од казнена евиденција во областа на банкарството, финансиите, работните односи, имотот, мито и корупција и перење пари во последните пет години и други информации поврзани со однесувањето на овие лица на пазарот на капитал.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се прибираат по правило, од трговското друштво коешто го поднело барањето за одобрение за јавна понуда, односно барањето за одобрение за приватна понуда или директно од физичките и правните лица во постапката на спроведување надзор.

(3) Комисијата ги собира, обработува и чува податоците и информациите од ставот (1) на овој член за целите на утврдување на идентитетот на одговорните лица во врска со транспарентноста на пазарот на капитал и за целите на надзорот од страна на Комисијата и истите се чуваат три години од приемот во Комисијата.

(4) Личните податоци можат да се користат единствено за целите на овој закон, а согласно со прописите за заштитата на личните податоци.

Објавување на решенијата

Член 124

(1) Комисијата на својата веб-страница објавува податоци за секое решение со кое се изрекува административна мерка за прекршување на одредбите од овој закон веднаш откако лицето кое е предмет на тоа решение ќе биде известно за истото. Објавата за изречената мерка најмалку содржи информации за видот и природата на прекршокот и идентитетот на одговорните лица.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член не се однесува на решенија со кои е изречена административна мерка за лица за кои Комисијата води истрага.

(3) Доколку Комисијата врз основа на процена за поединечна административна мерка изречена согласно со овој закон утврди дека објавувањето на податоците за идентитетот на правното лице или за идентитетот на физичкото лице би било несоодветно или кога објавувањето ја загрозува стабилноста на финансискиот пазар или постапка на надзор која е во тек, Комисијата може да одлучи:

1. да го одложи објавувањето на донесеното решение за изрекување мерка до моментот кога ќе престанат да постојат причините за необјавување;

2. да ја објави донесената мерка без наведување на податоци за идентитетот на лицата на начин што е во согласност со закон, кога таквото деперсонализирано објавување обезбедува ефикасна заштита на личните податоци и

3. да не ја објави изречената мерка доколку во опциите дадени во точките 1 и 2 од овој став не се доволни за да се обезбеди:

- стабилност на финансискиот пазар и

- пропорционалност на објавувањето на таквите одлуки во однос на мерките за кои се смета дека се поблагии.

(4) Во случај Комисијата да одлучи да ја објави донесената санкција или мерка без наведување на податоци за идентитетот на лицата, како што е наведено во ставот (3) точка 2 на овој член, објавувањето на овие податоци може да се одложи за период до престанокот на причините за одложувањето.

(5) Кога решението за изрекување санкција или мерка е предмет на тужба пред надлежен суд, Комисијата, на својата веб-страница задолжително објавува информации за тужбата како и другите поврзани информации за исходот од тужбата. Комисијата ја објавува и секоја одлука со која се поништува претходна одлука на Комисијата за изрекување мерка.

(6) Секоја објава на Комисијата од ставот (1) на овој член, ќе остане достапна на веб-страница на Комисијата во период од пет години од нејзиното објавување. Личните податоци содржани во објавата се чуваат на веб-страница на Комисијата само за периодот што е неопходен согласно со важечките правила за заштита на податоците.

ДЕЛ ПЕТТИ ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 125

(1) За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

(2) Комисијата поднесува барање за поведување прекршочна постапка за прекршоците од овој закон.

(3) За прекршоците од членовите 129 и 130 од овој закон, со барањето од ставот (2) на овој член се бара изрекување на глоба во повисокиот износ од предвидените.

(4) Барањето за поведување на прекршочна постапка покрај содржината пропишана со одредбите од Законот за прекршоците, треба да содржи и износ на утврдената глоба од предвидените глоби во членовите 129 и 130.

Постапка за издавање на прекршочен платен налог

Член 126

(1) Пред поведување на прекршочната постапка за прекршоците утврдени со овој закон, овластеното службено лице во Комисијата на сторителот на прекршокот му дава предлог за порамнување со издавање на прекршочен платен налог, согласно со Законот за прекршоците.

(2) Овластено службено лице е должно да води евиденција за издадените прекршочни платни налози од ставот (1) на овој член и за исходот на покренатите постапки.

(3) Личните податоци од ставот (2) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(4) Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот (1) на овој член поблиску ја пропишува Комисијата со подзаконски акт.

Член 127

(1) Глоба во износ од 10.000 евра до 25.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок, ако:

1. Издавачот не ги извршува обврските кои произлегуваат од членот 8 од овој закон;
2. Издавачот издаде хартии од вредност без номинална вредност спротивно на членот 9 став (1) од овој закон;
3. Издавачот не достави акт за издавање на хартии од вредност во форма и содржина пропишана од страна на Комисијата согласно со членот 10 од овој закон;
4. Издавачот постапува спротивно на членот 12 од овој закон;
5. Издавачот на обезбедени обврзници не назначи заеднички застапник на имателите на обезбедените обврзници согласно со членот 13 став (1) од овој закон;
6. Инвестициското друштво кое нема соодветно одобрение врши функција на заеднички застапник согласно со членот 13 став (2) од овој закон;
7. Заедничкиот застапник не ги застапува интересите на имателите на обезбедени обврзници согласно со членот 13 став (3) од овој закон;
8. Издавачот на обезбедени обврзници воопшто не склучи договор за застапување согласно со членот 14 став (1) од овој закон или склучи договор за застапување во форма и содржина спротивно на членот 14 став (3) од овој закон;
9. Издавачот на обезбедени обврзници не изврши упис на залогот над недвижниот имот согласно со членот 15 став (1) од овој закон;

10. Издавачот на обезбедени обврзници недвижниот имот даден како обезбедување го користи за намирување на неговите обврски кон други доверители, односно му овозможува на кое било трето лице да остварува права или намирува обврски од тој имот согласно со членот 15 став (2) од овој закон;

11. Издавачот на обезбедени обврзници постапува спротивно на обврската од членот 15 став (3) од овој закон;

12. Заедничкиот застапник не започне постапка за реализација на договорот за залог пред извршител согласно со членот 16 став (2) од овој закон;

13. Издавачот го избрише залогот над недвижниот имот даден како обезбедување без добиено полноважно откажување од заедничкиот застапник согласно со членот 17 ставови (1) и (2) од овој закон;

14. Лицето кое ќе понуди хартии од вредност во спротивност со членот 18 од овој закон;

15. Издавачот реализира приватна понуда на хартии од вредност спротивно на одредбите од членот 21 став (1) од овој закон;

16. Издавачот не ја извести Комисијата и јавноста согласно со членот 21 став (5) од овој закон;

17. Издавачот не ја извести Комисијата согласно со членот 22 став (2) од овој закон;

18. Лицето кое ќе понуди хартии од вредност во спротивност со членот 23 ставови (1) и (2) од овој закон;

19. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар објави Проспект без претходно одобрение од Комисијата согласно со членот 23 став (2) од овој закон;

20. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар користи Проспект кој е неважечки согласно со членот 23 став (4) од овој закон;

21. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понудат хартии од вредност на јавноста без да објават проспект, односно побараат прием на регулиран пазар, а при тоа не се исполнети условите од членот 24 од овој закон;

22. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понудат хартии од вредност на јавноста без да објават проспект, односно побараат прием на регулиран пазар, а при тоа не се исполнети условите од членот 25 од овој закон;

23. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар понудат хартии од вредност на јавноста без да објават проспект, односно побараат прием на регулиран пазар, а при тоа не се исполнети условите од членот 26 од овој закон;

24. Пазарниот оператор ги прими за тргување на регулиран пазар хартиите од вредност за кои не е објавен Проспект, а при тоа не се исполнети условите од членот 26 од овој закон;

25. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар при наредна продажба на хартиите од вредност не постапат согласно со членот 27 став (1) од овој закон;

26. Инвестициските друштва или банките (кредитните институции), кои имаат одобрение да вршат инвестициски услуги и активности при наредна продажба на хартиите од вредност не постапат согласно со членот 27 став (2) од овој закон;

27. Правно лице при наредна продажба на хартиите од вредност ги нуди хартиите од вредност на неквалификувани инвеститори без да има изработено проспект наменет за неквалификувани инвеститори согласно со членот 27 став (4) од овој закон;

28. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ја известат Комисијата согласно со членот 28 од овој закон;

29. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ги направат достапни за инвеститорите конечните услови на понудата и истите не ги достават на Комисијата согласно со членот 35 став (9) од овој закон;

30. Издавачот не ги направи достапни за јавноста универзалниот документ за регистрација и сите негови измени согласно со членот 36 став (6) од овој закон;

31. Издавачот не поднесе до Комисијата барање за одобрување на измени и дополнувања на документот за регистрација согласно со членот 37 став 3 од овој закон;

32. Издавачот по одобрување на документот за регистрација истиот не го направи достапен за јавноста согласно со членот 37 став (4) од овој закон;

33. Издавачот, односно понудувачот не постапат согласно со обврската од членот 43 став (1) точка 1 од овој закон;

34. Издавачот, односно понудувачот не ги направат достапни за јавноста конечната цена на понудата и количината на хартиите од вредност и истите не ги достават на Комисијата согласно со членот 43 став (2) од овој закон;

35. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не го објави одобриениот Проспект согласно со членот 52 став (1), односно членот 52 став (2) од овој закон;

36. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не ги направат достапни за инвеститорите документите во кои се содржани информации кои во Проспектот се вклучени со упатување, дополнувања и/или конечните услови поврзани со Проспектот, како и резимето на Проспектот согласно со членот 53 став (5) од овој закон;

37. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар за пристап до електронската форма на Проспектот на веб-страницата постапува спротивно на одредбите од членот 53 став (7) од овој закон;

38. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар објави или стави на располагање на јавноста проспект или додаток на проспект спротивно на одредбите од членот 53 став (8) од овој закон;

39. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар не го достави проспектот согласно со барањето на инвеститорот од членот 53 став (10) од овој закон;

40. Издавачот, понудувачот или лицето кое бара прием на регулиран пазар, односно инвестициското друштво, односно пазарниот оператор од членот 53 став (1) од овој закон не обезбеди достапност на Проспектот и документите кои се вклучени со упатување во рокот утврден со членот 53 ставови (11) и (12) од овој закон;

41. Издавачот, односно понудувачот не ја извести Комисијата согласно со членот 54 став (4) од овој закон;

42. Издавачот не изготви и не побара од Комисијата одобрување на додатокот за измени и дополнувања на Проспектот согласно со членот 58 ставови (1) и (2) од овој закон;

43. Издавачот постапи спротивно на обврската од членот 58 став 6 од овој закон;

44. Издавачот не го објави додатокот на Проспектот согласно со членот 58 став (7) од овој закон;

45. Издавачот не започне постапка за запишување на хартии од вредност согласно со членот 61 од овој закон;

46. Издавачот не го почитува рокот за запишување на хартиите од вредност согласно со членот 62 од овој закон;

47. Издавачот не ги врати уплатените средства на инвеститорите во случај на неуспешна јавна понуда согласно со членот 63 став (2) од овој закон и не објави известување согласно со членот 63 став (3) од овој закон;

48. Издавачот не ги извести Комисијата и јавноста за затворањето на јавната понуда согласно со членот 63 став (5) од овој закон;

49. Издавачот не ги регистрира новоиздадените хартии од вредност во овластен депозитар согласно со членот 63 став (6) од овој закон;

50. Издавачот или понудувачот не ја извести Комисијата и не го објави известувањето за бројот на запишани и уплатени хартии од вредност согласно со членот 64 од овој закон;

51. Пазарниот оператор не ја извести Комисијата за повлекување од тргување на хартиите од вредност согласно со членот 70 став (2) од овој закон;

52. Издавачот не ја исполни обврската согласно со членот 72 став (2) од овој закон;

53. Поддржувачот на пазарот не постапи согласно со членот 90 од овој закон;

54. Издавачот чии акции се примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за информирање согласно со членот 109 став (3) од овој закон;

55. Издавачот чии должнички хартии од вредност се примени за тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за информирање согласно со членот 110 став (3) од овој закон;

56. Издавачот, односно лицето кое побарало прием за тргување на регулиран пазар не ги достави регулираните информации до Комисијата и до регулираниот пазар согласно со членот 112 од овој закон;

57. Издавачот или лицето кое поднело барање за прием за тргување на регулираниот пазар не постапува по членот 114 од овој закон и

58. Друштвото за ревизија не ги достави бараните информации и документи согласно со членот 120 став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 евра до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице - друштво од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во трикратен износ од износот утврден во ставот (2) на овој член ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице - друштво од ставот (1) на овој член, ако прекршокот од ставот (1) на овој член го сторило од користољубие или со истиот предизвикало поголема имотна штета.

Член 128

Глоба во износ од 1.000 евра до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице ако:

1. Лицата одговорни за веродостојноста, потполноста и точноста на податоците содржани во Проспектот и неговите измени и дополнувања дадат неверодостојни, неточни, односно непотполни податоци во Проспектот согласно со членот 38 ставови (1) и (2) на овој член и

2. Лицето одговорно за содржината на рекламата објави реклама во врска со јавната понуда на хартии од вредност и/или прием на тргување на регулиран пазар спротивно на одредбите од членот 56 од овој закон.

Член 129

Глоба во износ до 5% од вкупниот годишен приход остварен во последната деловна година за која се објавени ревидирани годишни финансиски извештаи (доколку прекршокот е сторен од матично друштво или од негова подружница кои имаат обврска за изготвување на консолидирани финансиски извештаи, паричната казна се утврдува според последниот усвоен консолидиран годишен извештај) или двојниот износ на остварениот профит, односно избегнатата загуба како резултат на прекршувањето на одредбите од членовите 72, 73, 78, 79, 84, 87, 91, 92, 94, 96, 105, 108 и 111 од овој закон во зависност од тоа кој износ е повисок ќе се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1. Издавачот не го објави својот годишен извештај согласно со членот 72 став (1) и извештајот од извршената ревизија согласно со членот 73 став (2) од овој закон;
2. Издавачот не обезбеди дека неговиот годишен извештај е јавно достапен за периодот согласно со членот 72 став (3) од овој закон;
3. Издавачот не го објави својот полугодишен извештај согласно со членот 78 став (1) од овој закон или не го објави својот полугодишен извештај во форма и содржина пропишана со членот 79 од овој закон;
4. Издавачот не обезбеди дека неговиот полугодишен извештај е јавно достапен за периодот согласно со членот 78 став (2) од овој закон;
5. Издавачот не постапи согласно со обврската од членот 84 од овој закон;
6. Правно лице кое нема да ја исполни обврската согласно со членовите 87, 91, 92 и 96 од овој закон;
7. Издавачот не го објави во јавноста процентот на учество во правата на глас кои произлегуваат од сопствените акции согласно со членот 94 од овој закон;
8. Издавачот кој нема да ја исполни обврската од членот 95 став (1) од овој закон;
9. Издавачот не ги објави информациите содржани во известувањето за стекнување или отуѓување на значајно учество согласно со членот 105 од овој закон;
10. Издавачот не ги достави до Комисијата информациите согласно со членот 108 од овој закон;
11. Издавачот чии акции се примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност согласно со членот 111 став (1) од овој закон и
12. Издавачот на должнички хартии од вредност примени на тргување на регулиран пазар не ги исполни обврските за обелоденување на измени во правата кои се однесуваат на хартиите од вредност согласно со членот 111 став (2) од овој закон.

Член 130

(1) Глоба во износ од 10.000 евра до 20.000 евра во денарска противвредност или двојниот износ на остварениот профит, односно избегнатата загуба како резултат на прекршувањето на одредбите од членовите 72, 73, 78, 84, 87, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 104, 105 и 111 од овој закон, во зависност од тоа кој износ е повисок, ќе се изрече за прекршок на:

1. Физичко лице кое нема да ја исполни обврската за известување за стекнување или отуѓување на значајно учество согласно со членовите 87, 91, 92, односно 96 од овој закон;
2. Физичко лице кое нема да ја исполни обврската за известување за стекнување или отуѓување на значајно учество во рокот утврден со членот 97 од овој закон и
3. Одговорното лице на издавачот за необјавување или ненавремено објавување на извештајот од членот 72 став (1), членот 73 став (2), членот 78 став (1), членот 84 став (1), членот 87, членот 94, членот 95, членот 105, членот 108 и членот 111 од овој закон.

ДЕЛ ШЕСТИ ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Подзаконски акти

Член 131

Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Континуитет на работењето на Комисијата за хартии од вредност

Член 132

Комисијата за хартии од вредност е должна да го усогласи своето работење со одредбите од овој закон во рок од 30 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Решавање на започнатите постапки

Член 133

Постапките пред Комисијата за хартии од вредност, Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, пред Управниот суд и пред Вишиот управен суд кои се започнати, а не се завршени до денот на започнувањето со примената на овој закон ќе продолжат согласно со прописите по кои се започнати.

Воспоставување на Официјален регистар на регулирани информации

Член 134

(1) Комисијата или правното лице од членот 116 став (2) ќе го воспостави, односно правното лице од членот 116 став (2) ќе поднесе барање за воспоставување на официјалниот регистар на регулирани информации во рок од 30 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Друштвата чии хартии од вредност котираат на официјален пазар до денот на започнувањето на примена на овој закон ќе продолжат да известуваат согласно со Правилата на пазарот на кој котираат нивните хартии од вредност се до денот на воспоставувањето на официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон, по што друштвата што ќе бидат примени на регулираниот пазар согласно со Законот за финансиски инструменти ќе продолжат да известуваат во официјалниот регистар на регулирани информации.

Регистар на акционерски друштва со посебни обврски за известување

Член 135

(1) Со денот на воспоставување на Официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон престанува обврската за водење на Регистарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување.

(2) Друштвата кои се водат во Регистарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување согласно со Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ број 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/10, 135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 31/20 и 288/21), а кои ќе ги исполнат условите за прием на регулиран пазар согласно со Законот за финансиски инструменти, односно кои реализирале јавна понуда на хартии од вредност до денот на примена на овој закон ќе продолжат да се водат во Официјалниот регистар на регулирани информации од членот 115 од овој закон по неговото воспоставување.

Одложена примена

Член 136

Одредбите од членот 24 став (1) точки 3, 4, 6 и 8 и став (2), од членот 25 став (1) точка 11, од членот 26 став (1) точка 8, од членот 60, од членот 113 ставови (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) и (13), од членот 114 став (6), од членот 117 и членот 118 од овој закон ќе започнат да се применуваат од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Престанување на важење

Член 137

Со денот на започнувањето на примената на овој закон престануваат да важат одредбите од Глава II - Издавање, понуда и продажба на хартии од вредност и Глава – VI - Акционерски друштва со посебни обврски за известување и обврски за известување на членовите на органите на управување, директорите и акционерите, како и одредбите од Глава I, Глава VII и Глава VIII од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ број 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/10, 135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 31/20 и 288/21) кои се однесуваат на издавање, понуда и продажба на хартии од вредност, на акционерските друштва со посебни обврски за известување и на членовите на органите на управување, директорите и акционерите во акционерските друштва со посебни обврски за известување.

Влегување во сила

Член 138

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува по 18 месеци од денот на влегувањето во сила.